

ISKOLAI PEDAGÓGIAI PROGRAM

Darus Utcai Általános és Magyar-Német Két Tannyelvű Iskola

Budapest, XVIII. Darus u. 3.

I. BEVEZETŐ

Iskolánk **8 évfolyammal** rendelkező nevelési-oktatási intézmény.

Székhelye: XVIII. ker. 1181 Budapest Darus u. 3.

Telephelye (tagintézménye): XVIII. ker. 1181 Budapest Margó Tivadar u. 77.

Alaptevékenysége: az általános iskolai oktatás-nevelés, a tanulók részére napközis és tanulószobai ellátást is nyújt.

80121-4 Nappali rendszerű, általános műveltséget megalapozó iskolai oktatás

80511-3 Napközi otthoni és tanulószobai ellátás

Alaptevékenysége kiegészült két tanítási nyelven történő képzéssel 2000. szeptember 1-jétől.

Alaptevékenységhez kapcsolódó **kiegészítő tevékenységek:**

55232-3 Iskolai intézményi étkeztetés

75176-8 Intézményi vagyon működtetése

Az iskola fenntartója és felügyeleti szerve:

Budapest, XVIII. kerület Pestszentlőrinc - Pestszentimre Önkormányzata

Az iskola gazdálkodás szempontjából teljes jogkörrel rendelkező önállóan gazdálkodó költségvetési szerv. Éves költségvetéssel rendelkezik.

Az alapító okirat kiállítója, száma, kelte:

Budapest XVIII. ker. Pestszentlőrinc - Pestszentimre Önkormányzat 39/1996. (I.18.) számú, a 177/1996. (II. 29.) számú, a 435/1997. (IV. 24.) számú, a 295/1999. (III. 18.) számú, az 1412/1999. (XII.16.) számú és a 924/2000. (X. 26.) és az 1122/2003. (XII. 18.) számú határozataival módosított 598/1994. (IV.28.) számú határozata.

Az iskola elsődlegesen a Szentlőrinctelep gyermekeinek az iskolája.

Az 1-8. évfolyamokon **emelt szintű testnevelés**, az 5 - 8. évfolyamokon **emelt szintű matematikaoktatás**, valamint a 3-8. évfolyamokon felmenő rendszerben **magyar-német két tannyelvű oktatás** folyik

A szabadidő hasznos eltöltését biztosítják:

- könyvtárunk, iskolai sportkörünk és szakköreink.

HELYZETELEMZÉS

Az iskola rövid története, jelenlegi szerepe a kerület életében

Iskolánk Budapest peremkerületének egyik lakótelepi iskolája.

A Szentlőrinctelep (volt KISZ-lakótelep) 1964-től 1974-ig épült; iskolájának első épületét (FEÁL épület: Margó Tivadar u. 77.) 1972. május 2-án adták át, átmeneti épületnek szánták. (Ekkor a tanulólétszám: 200 fő volt.)

Ma is üzemel; az 1-2.osztályos tanulók otthona.

A főépület 1974-ben készült el (Darus u. 3.) és 1974. szeptember 2-án került sor az ünnepélyes átadásra. Ekkor a tanulólétszám: 600 fő volt.

A lakótelepi iskolák törvényei szerint a gyermeklétszám egyre nőtt, egészen 1983-ig (1200 gyerek). 1982-ben egy újabb tagintézménnyel bővült az iskola; a Diákcentrum udvarán kapott egy ún. Forfa épületet (Szélmalom u. 53.).

Ekkor a tantestület létszáma 100 fő, 42 iskolai és 38 napközis csoport volt.

Az 1986. évtől szintén törvényszerűen elkezdődött a gyermeklétszám csökkenése 1994-ig, amikor átlag 500 főben megállapodott. Azóta a létszám 600 körüli.

Az iskola eredményei nevelési és oktatási szempontból jók, a mikrokörnyezet lakói szívesen hozzák ide gyermekeiket, sőt a vonzáskörzet ennél jóval nagyobb; áttekint a szomszédos lakótelepekre.

Iskolánkban a két tannyelvű program beindításának alapja a nyelvtanulás iránt egyre növekvő társadalmi igény, melynek kerületünk önkormányzata is igyekszik megfelelni nevelési-oktatási célkitűzéseiben.

A német nyelv választását hazánk földrajzi helyzete és történelmi múltja is indokolja. A német nyelvet beszélik Ausztriában, Németországban, Svájcban és Lichtensteinben. Szinte egész Európában használják tanult idegen nyelvként. Hazánknak a nemzetközi együttműködésben való jelenléte egyre sürgetőbben veti fel az idegennyelv – tudással szemben támasztott mennyiségi és minőségi követelményeket. A gazdasági és kulturális kapcsolatok bővülése elengedhetetlenné teszi a német nyelv ismeretét. A két nyelven folyó tanítás a mindennapos német nyelvi órákon túl úgy valósul meg a programban, hogy

3-4. évfolyamon a rajz, testnevelés, környezetismeret,

5-8. évfolyamon az országismeret, történelem, testnevelés tantárgyakat két nyelven tanítjuk.

Iskolánk kezdetektől testnevelés tagozatos. Az új módosított oktatási törvény adta lehetőségek alapján az 1996/97. tanévtől is folyik **emelt szintű testnevelés-oktatás**, valóban jó színvonalon. Az 1998/99. tanévben mind a kerületi, mind a tagozatos iskolák közötti sportversenyek összesített pontszáma alapján 1. helyezettek voltunk; mindkét kupát elnyertük.

Az első **emelt szintű matematikaoktatást** az első évfolyamon az 1996/97. tanévben indítottuk felmenő rendszerben.

2000. szeptember 1-jétől a 3. évfolyamtól felmenő rendszerben **magyar-német két tanítási nyelvű oktatás** indult évfolyamonként egy osztályban.

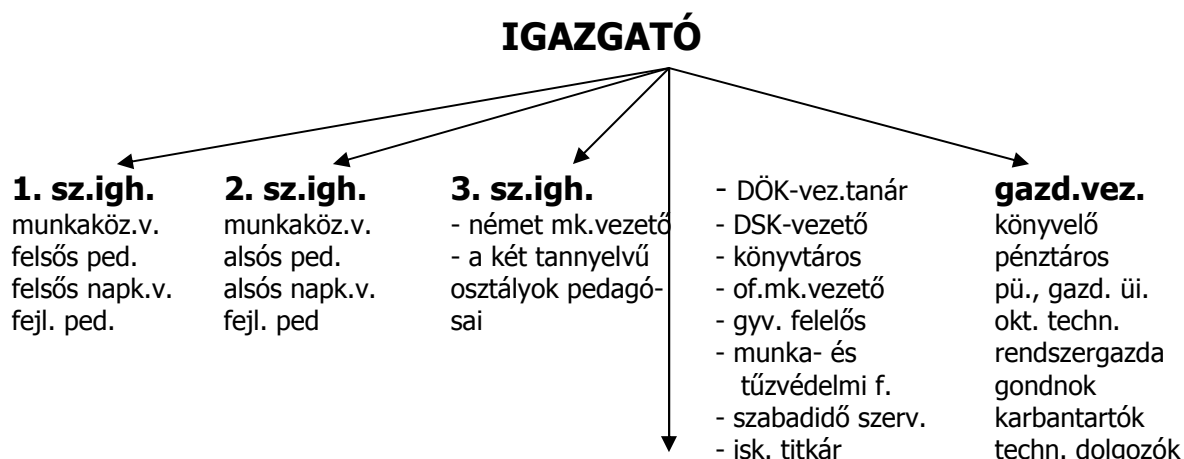
A mikrokörnyezet igényei miatt az 1992/93-as tanévtől az 1. évfolyamtól biztosítjuk **a német és angol nyelv tanulását**.

Személyi feltételek

Az iskola jelenlegi dolgozóinak létszáma 75 fő. A pedagógusok szakos ellátottsága 100 %-os. A nevelő-oktató munkát főállású, döntően sok éve pályán lévő pedagógusok látják el.

Nevelőtestületünk az új iránt fogékony, igényes, tartalmas minőségi munkavégzésre képes, konfliktusokat is vállalni tudó, jó vitakultúrával bíró pedagógusok közössége.

A tantestület szerkezeti felépítése

A nevelőtestület szervezetei: a munkaközösségek

Hagyományos munkaközösségek: 1-2. évfolyam; 3-4. évfolyam; magyar-történelem; német és angol; természettudományi; technika-rajz-ének; testnevelés; osztályfőnöki; napközis munkaközösség. A munkaközösségek szervezik tagjaik számára az iskolai továbbképzéseket; egymással és más iskolákkal is kapcsolatban állnak.

Tevékenyséjük: bemutató foglalkozások, teljesítménymérések, vetélkedők, témamegvitások, ünnepélyek, rendezvények előkészítése, lebonyolítása, pályamunkák készítése, pályaválasztás segítése, nyílt napok szervezése, lebonyolítása, kapcsolattartás az óvodával.

Tárgyi, dologi feltételek:

Az iskola két épületben működik.

Főépület: Kétemeletes, 25 tanteremmel, kicsi udvarral, kevés zöld résszel beékelődik a lakótelep négy- és tízemeletes házai közé. A tornaterme 196 m², ebédlője 98,5 m² alapterületű. A főépületben 6 szaktanterem (fizika-kémia, rajz, ének, technika, 2 informatika), 1 nyelvi labor, 1 sóterem, 1 könyvtár-olvasószoza van. A termek alapterülete megfelelő, egy főre kb. 3,5 m² jut. Világítása: neon. Fűtése: távfűtés.

Tagintézmény: 10 tanterem, tanári, szertár, vizesblokkok, ebédlő, tornaszoba. A kihelyezett tagozat vitathatatlan előnye az elhelyezkedése: két forgalmas út összefutásának háromszögében egy kis füves domb aljában, szép fás udvar közepén. A háromszög alakú területen nincs más épület, a domb túloldalán egy műemlék-kápolna helyezkedik el.

A tagintézmény fűtése: gáz, világítása: neon.

Gazdálkodási feltételek

Az iskola 1996. április 1-jétől - **önállóan gazdálkodó költségvetési szerv.** Az önkormányzat által előterjesztett, a képviselőtestület által jóváhagyott bér és dologi sarokszámokból összeállított költségvetés szerint gazdálkodik.

Az iskola kapcsolatai

SzSz: Iskolánk nyitott. A szülők kéréseikkel, problémáikkal szinte korlátlanul megkereshetik pedagógusainkat. Különösen az alsó tagozaton szinte napi kapcsolat alakult ki. A munkatervben rögzített találkozási formák: szülői értekezletek, fogadóestek, családlátogatások, kirándulások, színházlátogatások, klubdelutánok, iskolai rendezvények, nyílt napok, alapítványi bál. Az iskola pedagógiai programjának elkészítésénél is figyelembe vettük a szülők véleményét.

Fenntartó: a kapcsolat demokratikus, segítőkész, elfogadó. A képviselőtestületi és az OKSB ülések a bennünket érintő kérdésekben nyitottak, az időpontokról, napirendi pontokról időben kapunk értesítést. Az üléseken hozott határozatokat írásban kiküldik az iskolákhoz. Az OKSB az évek során több alkalommal az iskolákban tartotta összejevetelét, így keresve lehetőséget az intézmények közvetlen megismerésére.

Környező óvodák: Az óvodai életből az iskolai életbe való átmenet megkönnyítése érdekében rendszeres kapcsolatot tartunk a környező óvodákkal (1 – 2. o.).

Ennek keretében:

1. Ősszel nyílt órára és azt követően tapasztalatcserére hívjuk iskolánk első osztályába járó tanulóink volt óvónőit.
2. Félévkor részt veszünk az óvodai szülői értekezleten, tájékoztatást adunk iskolánk kínálatából az ősztől tanköteles óvodások szüleinek.
3. Nyílt órán vendégül látjuk az óvodások szüleit, hogy ismerkedjenek tanítási módszereinkkel és gyermekeik jövődjö tanítóival.
4. Tavasszal látogatást teszünk az óvodai nagycsoportokban; a látottakat megbeszélés követi.
5. Májusban tanítási órán látjuk vendégül a nagycsoportos óvodásokat.
6. Szeptemberben szerény ajándékkal várjuk az első osztályba érkezőket. Az óvodások műsorral készülnek, amelyet a tanévnyitó ünnepélyen adnak elő.

A kerületi középiskolák közül a Karinthy Frigyes Gimnáziummal, a Hunyadi Mátyás Gimnáziummal, a Pogány Frigyes Építőipari Szakközépiskola és Gimnáziummal együttműködési szerződést kötöttünk a kétnyelvű képzés minél optimálisabb színvonalú megvalósításáért, így szeretnénk biztosítani diákjaink számára a középiskolába jutást a 0. (előkészítő) év kihagyásával a két tannyelvű, illetve emelt szintű osztályokba.

Nevelési tanácsadó: kapcsolatunk közvetlen és mindennapos. Segíti megoldani azokat a problémás gyerekekkel kapcsolatos ügyeket, amelyekben az iskola egyedül tehetetlen. Pszichológiai vizsgálatokat végez, tanácsokat ad. Egyéni foglalkozásokat teremt a nehezen kezelhető gyerekeknek.

Gyermekjóléti szolgálat:

Ha a tanulókat veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem lehet megszüntetni, segítséget kérünk, és folyamatos kapcsolatot tartunk a Szolgálattal. Munkatársaik a problémák megoldása érdekében esetmegbeszéléseket szerveznek, ahol az információk cseréje, rögzítése, a feladatok meghatározása és elosztása történik a szakemberek között.

Családsegítő:

Ha a család életében negatív változás következik be (anyagi problémák, szociális problémák), akkor a szolgálat megpróbál megoldást keresni és segítséget nyújtani.

Egészségügyi szolgálat:

Az iskolaorvos, illetve a védőnő hetenkénti rendszerességgel tartózkodik az iskolában; ők biztosítják a tanulók belgyógyászati ellenőrzését, a szükséges védőoltásokat, illetve szűréseket.

A Köznevelési törvény 45.§-a alapján gondoskodunk tanulóink rendszeres egészségügyi vizsgálatának megszervezéséről, a tanulók fogászati, szemészeti, belgyógyászati vizsgálaton való részvételéről.

PIHGY: (Pedagógiai Intézet és Helytörténeti Gyűjtemény) Az intézet feladata a szakmai irányítás; versenyeket szervez, kiállításokat rendez, továbbképzéseket tart. Az intézet által szervezett rendezvényeken rendszeresen részt veszünk.

Kerületi könyvtár: Tanulóink önállóan búvárkodhatnak, kereshetnek irodalmat az iskolában kapott feladatuk megoldásához.

Művelődési házak: A kerületi művelődési házak színes programokkal igyekeznek biztosítani a kulturált szórakozás lehetőségét. Gyerekeink rendszeresen látogatják előadásait.

Bp.XVIII. kerület Bókay Kert Szabadidő és Közművelődési Közhasznú Társaság: színes programjaival hozzájárul nevelési-oktatási feladataink megvalósításához.

A Német Nemzetiségi Önkormányzattal folyamatos kapcsolatot kívánunk tartani.

Rendőrség: Védelmet biztosítanak az esti órákban tartott nyílt programjainkon (Darus-bál, alapítványi bál); segítenek a drogprevencióban.

Sportcsarnok: Mindenben segíti a kerület iskoláinak, gyermekeinek sportéletét. Helyet és időpontot biztosít iskolai sportrendezvények tartásához (Darus-nap).

Uszoda: A Park uszoda közelségét kihasználva évek óta járnak alsós tanulóink úszásoktatásra heti 1-1 alkalommal. Minden évben dobogós helyezést szerzünk a diákolimpia vizes versenyein.

II. TARTALMI KÉRDÉSEK

“ Az iskola arra való, hogy az ember megtanuljon tanulni, hogy felébredjen a tudásvágya, megismerje a jól végzett munka örömét, megízlelje az oktatás izgalmát, megtanulja szeretni, amit csinál, és megtanulja azt a munkát, amit szeretni fog.”

/Szent-Györgyi Albert/

1. Az iskolában folyó nevelő - oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Nevelési - oktatási céljainkat két tényező határozza meg:

- a társadalmi igények és
- az iskola mikrokörnyezetének (önkormányzat, szülők, tanulók) elvárásai, szükségletei.

Pedagógiai alapelveink:

- az életkornak megfelelő kognitív ismeretanyag megértése és alkalmazása, az önálló ismeretszerzés igényének kialakítása, az ismeretek megszerzésének eszközjellege, (1)
- differenciált képességfejlesztés, a tanulás motiválása, saját egyéni, hatékony tanulási módszerek kialakítása, készségfejlesztés (2)
- szülőföldünk, hazánk kultúrájának, hagyományainak, történelmi emlékeinek megismerése, megőrzése, tiszteletben tartása, (3)
- az európai és nemzetközi törekvések ismerete, más népekkel szembeni tolerancia; a két tannyelvű tanulmányok során a német nyelvű országok kultúrájának és hagyományainak megismerése, (4)
- a humanista értékrendszer és a demokratikus magatartásformák kialakítása, (5)
- a Föld globális problémáinak (pl. környezetszennyezés) megértése, (6)
- a különféle kommunikációs csatornákon nyert információk (verbális, vizuális, audio-vizuális, informatikus) értelmezése, feldolgozása, (7)
- az egészséges életmód, egészségvédelem technikájának elsajátítása, *prevenció*, (8)
- a környezetvédelem lehetőségeinek ismerete és gyakorlása, (9)
- a megismerésen alapuló önismeret kifejtése, a megfelelő pályaorientáció megalapozása, (10)
- a család mint alapvető közösség; szerepe, funkciója, a családtervezés fontossága, (11)
- a közösség ismerve, formái; egyén és közösség kapcsolata, az együttműködés szabályainak kialakítása, (12)
- a tanítási-tanulási folyamat fejlesztő ellenőrzése, értékelése. (13)
- *tanulói kompetenciák kialakítása (tárgyi, módszertani, szociális, önfejlesztő kompetencia)* (14)

Arra törekszünk, hogy a tanulókat aránytalanul ne terheljük, kialakítsuk a színvonalas gondolkodás képességét, elkerüljük a hátrányos megkülönböztetés (különbségtétel, kizárás, korlátozás, kedvezményezés, zaklatás), illetve a közvetett vagy közvetlen diszkrimináció minden formáját.

Az iskola alapvető céljai

Olyan iskolát szeretnénk, ahol a belső légkör, a tartalmas együttes munka következtében jól érzi magát tanuló, tanár egyaránt, ahol a tanuló aktívan részt vesz a tanítási-tanulási folyamatban. Hangsúlyos szerepet kap a nyelvoktatás, külföldi nyelvgyakorlás, nyelvi táborok. A társadalmi igényeket figyelembe véve hangsúlyt fektetünk a számítástechnika vívmányainak tanórai illetve tanórán kívüli programokon való aktív használatára. Fontosnak tartjuk, hogy tanulóinknak a tanítási-tanulási folyamatban gyakran legyen részük sikerélményben, és szeretnénk, ha elkerülnék a kudarcokat, de felkészítjük őket azok kezelésére is.

Az iskola pedagógiai programja és helyi tanterve felépítése szempontjából követelményközpontú, pedagógiai koncepciója szerint gyermekközpontú. A program- és tantervkészítésnél, annak megvalósításánál egyensúlyba helyezzük a személyiségfejlesztést a közvetíteni kívánt ismeretekkel. Fontos célnak tartjuk a tudás megszerzését és hosszú távú kibontakoztatásának megalapozását, a kétnyelvű oktatásban a nyelvi készségek elsajátítását, a német nyelv használatát.

Célunk, hogy végzős diákjaink

- minden tárgyból feleljenek meg a tantervünkben meghatározott továbbhaladás feltételeinek, és egyéni képességeik alapján elvárható legjobb szinten teljesítsék a követelményeket;
- rendelkezzenek olyan biztos ismeretekkel, készségekkel, képességekkel és jártasságokkal, amelyek képessé teszik őket arra, hogy a középiskolás követelményeknek a későbbiekben megfeleljenek.

A nevelés keretében a legfőbb célkitűzésünk a közösségfejlesztő magatartás és tevékenység szükségleteinek kialakítása a személyiségben.

Másodlagos nevelési célunk az önfejlesztő aktivitás szükségleteinek a kialakítása.

A pedagógiai célrendszer

öss- tön- ző sajá- tos- ság-	1. közösségfejlesztő aktivitás szükségleti rétegei:	
	- a szellemi, fizikai és közéleti munka szükséglete	az elsődleges
	- a közösség szellemi, kulturális és természeti értékeinek védelmére, óvására irányuló szükséglet	nevelési cél
	- a segítségnyújtás szükséglete	tartománya
cso- port	2. önfejlesztő aktivitás szükségleti rétegei	a másodlagos
	- intellektuális- művelődési szükségletek	nevelési cél
	- esztétikai szükségletek	tartománya
	- az egészséges életmód szükségletei	

	ismeretek	oktatási-
végrehajtó	jártasságok	képzési
sajátosság-	készségek	cél
csoport	képességek	

Célunk, hogy végzős diákjaink testileg, szellemileg és erkölcsileg egészségesek legyenek, és közülük minél többen rendelkezzenek az itt felsorolt, általunk fontosnak tartott tulajdonságok közül minél többel:

- öntevékeny, kreatív, jó koncentráció képességű, aktív a tanulásban,
- rendszeresség, kötelességtudat, igényesség is jellemzi,
- lelkiismeretes, kitartó, szorgalmas,
- ismeri önmagát, törekszik önnevelésre,
- felelősségteljesen gondolkodó (a közösség és a saját dolgaiban is),
- humánus, toleráns, az egyetemes kultúra értékeit tisztelő,
- hazaszerető, aki tiszteli és ápolja a hazai kultúrát, hagyományokat és anyanyelvet,
- ismeri és alkalmazza az emberek közötti érintkezés elfogadott szabályait,
- érzelmileg is gazdag, szereti szüleit, nevelőit, társait,
- ismeri és betartja a civilizált társadalom hagyományos erkölcsi normáit.

Az iskola legfontosabb feladatai

*Kiemelten fontosnak tartjuk a tanulói **képességstruktúra** kialakítását. Olyan kompetencia-modellekben gondolkodunk, amelyek lehetővé teszik a tanulók teljesítményének kritériumokhoz kötött leírását.*

Az értékelés tehát nem a többi tanuló teljesítményéhez viszonyítva, hanem előre meghatározott kritériumok alapján történik.

A minőségi tudás eléréséhez az alábbi kompetenciaháló nyújt segítséget:

- *alapkészségek: írás, olvasás, számtani műveletek elvégzése, megértés, beszéd;*
- *gondolkodási képességek: kreatív gondolkodás, döntéshozatal, problémamegoldás, előrelátás, hatékony tanulás, érvelés, idegen nyelv ismerete, kritikus szemlélet, globális szemlélet, lényeglátás;*
- *személyes, érzelmi és szociális kompetencia elemei: felelősség, önértékelés, együttműködés, tisztesség, őszinteség, felelősségtudat, éntudatosság, önszabályozás, motiváció, empátia, önbizalom, megbízhatóság, lelkiismeretesség, alkalmazkodás, optimizmus, értékkövetés, aktivitás, eredetiség, rugalmasság, bizalom, türelem őszinteség, becsületesség.*

(A tanulói kompetenciákat részletesen a 2. fejezet tartalmazza.)

Az alapkészségek (olvasás, írás, számolás) elsajátításának biztosítása

A tanulók az 1 - 4. évfolyam életkori szakaszában találkoznak először tudományos igényű ismeretekkel, a legfontosabb magatartási és viselkedési normákkal, értékekkel. Információt szereznek szűkebb és tágabb környezetükről, elemi összefüggésekkel ismerkednek, megtanulják megkülönböztetni a lényegest a lényegtelenről.

Az indulási hátrányok csökkentése a tanulás terén, az esélyegyenlőség biztosítása

Az indulási hátrányok csökkentése és az esélyegyenlőség biztosítása érdekében elsősorban a tudás megszerzését és alkalmazását szolgáló pedagógiai eljárások mellett szükséges az olvasási-számolási problémák (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia) gyors felismerése és preventív kezelése. Minden év szeptemberében szűrést végez a logopédus az 1-2. évfolyamon.

(Részletesen a 4. fejezet tartalmazza.)

Értékközvetítés

Az iskola egyik kiemelt pedagógiai törekvése az alapvető erkölcsi, etikai értékek közvetítése, amelyek a tanulói énkép kialakításának nélkülözhetetlen eszközei:

- a biológiai lét értékei (az élet tisztelete, *az egészséges és biztonságos élet értékeinek közvetítése*),
- az én harmóniájára vonatkozó értékek (*önismeret, önművelés, önbizalom, dönteni tudás, önértékelés, önuralom, kötelességtudat, lelkiismeretesség, kitartás, bátorság*),
- a társas kapcsolatokra vonatkozó értékek (tisztelet, szolidaritás, szeretet, empátia, tolerancia, önzetlenség, önfegyelem, alkalmazkodás, igazmondás),
- a társadalmi eredményességre vonatkozó értékek (*élethosszig tartó tanulás, problémaérzékenység, kreativitás, szellemi igényesség, munkafegyelem, kötelességtudat, kitartás*),
- a humanizált társadalom- és világkép értékei (hazaszeretet, az egyetemes emberi jogok tiszteletben tartása, a hazai és egyetemes emberi kultúra értékei),
- pozitív érzelmi és tudati beállítódás a haza, az itt élő népek, hagyományaik és a vallások iránt,
- iskolai szinten fontos feladat az öntudatos, jogait és kötelességeit ismerő és érvényesítő állampolgár nevelése,
- a szép beszéd, kulturált megnyilatkozás, az anyanyelv ápolása,
- az idegennyelv-ismeret fontosságának felismerése, hasznosításának tudatosítása az ismeretszerzésben, más népek megismerésében.

Az iskolai tevékenységek során tanulóinkat törekszünk megtanítani a demokratikus elvek tiszteletére, a konfliktusok elemzésére és a különböző konszenzusteremtő technikák gyakorlására. Tanulóink ezáltal képessé válhatnak a felelősségteljes gondolkodásra, a logikus érvelésre, melyek alapvető elemei a demokratikus attitűdök kialakulásának.

A társadalom számára fontos magatartásformák kialakítása:

- a szellemi, fizikai és közéleti munka,
- az értékóvó magatartás (szellemi, kulturális, természeti értékek),
- segítőkészség,
- fegyelmezetttség.

Személyiségfejlesztés

Kiemelt pedagógiai törekvésünk a személyiségfejlesztés. *Célunk a minden emberben benne rejlő fejlődési lehetőségek minél teljesebb megvalósulásának, a személyiség teljes*

kibontakozásának segítése.

Azt szeretnénk elérni, hogy tanulóinkat jellemezze a :

- *közösségi alkalmasság*
- *problémamegoldó készség*
- *önállóság, céltudatosság*

A tanulók képességeinek kibontakoztatásával, tehetséggondozással, a hátrányok és a tanulási nehézségek enyhítésével, a széleskörű ismeretszerzés lehetőségeinek megteremtésével törekszünk a sokoldalú személyiség kifejlesztésére az osztályfőnöki órákon is. A nyitottság, az érdeklődés kialakítása más emberek, életmódok, szokások iránt; a másság tudatosítása, elfogadása az idegen nyelvi órákon is megvalósul.

(Részletesen a 2. fejezet tartalmazza.)

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A tanulók közösségben, illetve közösség által történő nevelésének megszervezése, irányítása iskolánk nevelő-oktató munkájának alapvetően fontos feladata.

(A 3. fejezet tartalmazza részletesen.)

A problémamegoldó gondolkodás kialakítása, az információk értelmezése és feldolgozása

A problémamegoldó képesség kialakulásának érdekében szükséges az értelmes, kreatív és kritikai gondolkodás fejlesztése. A tanulókhoz érkező nagy mennyiségű információ értelmezése és feldolgozása megkívánja a kialakított készségek, képességek és jártasságok folyamatos fejlesztését - a kétnyelvű tanításban német nyelven is.

A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

Fontosnak tartjuk kötelező és választható tanítási órákon és tanórán kívüli foglalkozásokon egyaránt tanulóink tehetség- és képességkibontakoztatását.

(Az 5. fejezet tartalmazza.)

A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

Amennyiben tanulóink beilleszkedési, magatartási nehézséggel küzdenek, feladatunk, hogy segítsük őket gyermekközösségünk életébe, szokásrendjébe történő mielőbbi beilleszkedésükben.

(A 4. fejezet tartalmazza.)

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatása

Nagy gondot fordítunk a tanulási kudarcnak kitett tanulóink felzárkóztatására, tekintettel arra, hogy ezek háttérben sokféle ok húzódhat meg.

(A 7. fejezet tartalmazza.)

Egészséges életmódra, családi életre nevelés

A program fontos feladata az egészséges életmódra való nevelés erősítése, mely nem egy-egy tantárgy (biológia, testnevelés) kizárólagos feladata, hanem az integráció során beépül valamennyi képzési terület tartalmi, fejlesztési elképzeléseibe és az osztályfőnöki órák témáiba. A mentálhigiénés problémák kezelése és megoldása, a családi értékek megőrzésére való törekvés a tanulói tevékenységek fejlesztésének általános eleme.

(Részletesen a 9. fejezet tartalmazza)

Környezeti (környezetvédelmi) nevelés

Az iskolai oktatás-nevelés folyamatában a “cselekedj lojálisan, gondolkodj globálisan” elvnek megfelelően támogatjuk a tanulói folyamatokra és tevékenységekre épülő, az iskola egész képzési rendszerét átfogó környezeti nevelést, amely a globális látásmód kialakulásának alapvető eszköze. A szűkebb környezet megóvásának készségszintre emelése lehetővé teszi olyan állampolgárok nevelését, akik felelősségteljesen vesznek részt a közösség ügyeinek intézésében, és óvják, ápolják környezetüket.

A német nyelvű órákon az autentikus szövegek, tananyagok feldolgozása újabb lehetőség e feladat megvalósításához, megerősítéséhez.

(Részletesen a 10. fejezet tartalmazza)

Pályaorientáció

Korszerű, hasznos és praktikus ismeretek nyújtásával, idegennyelv - ismeret elsajátításával, a kulturált és értékes szabadidő-eltöltésre szoktatással elősegítjük a helyes pályaválasztást és a tanulóknak az életben való eligazodását. *A társadalmi igényeknek megfelelően felkészítjük a tanulókat a folyamatos tanulásra, arra, hogy a tanulás véget nem érő folyamat.*

Szociális ellátások biztosítása

Az iskola által megfogalmazott célok (az indulási hátrányok csökkentése és az esélyegyenlőség biztosítása) a szociális ellátások iskolai szintjének kialakítását kívánják meg. Alapvető feladat a szülők igényeinek megfelelően az iskola társadalmi környezetéhez alkalmazkodva az egész napos ellátások (ügyelet, napközi, tanulószoba) és a diákétkeztetés biztosítása.

(Részletesen a 8. fejezet tartalmazza.)

Gyermekvédelem

Mikrokörnyezetünk szociális helyzetének romlása, a társadalomban tapasztalható negatív viselkedési tendenciák megkövetelik a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekekkel való fokozott törődést.

(Részletesen a 6. fejezet tartalmazza.)

A célok megvalósításának eszközei, eljárásai

Az oktató-nevelőmunka, a tanítás-tanulás folyamatának irányítása

A tervezésnél a tantervi követelményekből és a programban lefektetett célokból kell kiindulnunk. A tanítás-tanulás szervezésénél meghatározók a gyermekekben rejlő adottságok, képességek. Kibontakoztatásukkor fontos a helyes motiváció és a gyermekek sikerélményhez juttatása.

Fontos:

- Az anyanyelv mellett más nyelvi kommunikációs rendszer létezésének tudatosítása, pozitív érzelmi viszony kialakítása a gyermekekben főként az idegen nyelvi órákon,
- szilárd alapon nyugvó artikulációs bázis kiépítése, az idegen nyelvi tudásvágy felkeltése és ébren tartása,
- az idegen nyelvi kifejezőképesség alapjainak lerakása,
- a hallás utáni szövegértés készségeinek megszerzése.

A pedagógus felelőssége a helyes módszerek kiválasztása, a visszacsatolás lehetőségének megteremtése.

A tanítás-tanulás színterei (A célok megvalósítását szolgálják a tanórai és tanórán kívüli tevékenységek.)

a) a kötelező tanítási órák (*az alapozó szakasz kötelező tanórai foglalkozása időkeretének 25 százalékában nem szakrendszerű oktatás, a fennmaradó időkeretben, valamint a fejlesztő szakaszban szakrendszerű oktatás folyik az oktatási törvény előírása szerint*),

b) a választható tanítási órák:

- biztosítják egyes tantárgyak hangsúlyos emelt óraszámában történő oktatását (matematika, testnevelés, német),

c) a tanórán kívüli foglalkozások szolgálják:

- a tehetséges tanulókkal való egyéni foglalkozást - felkészítést versenyekre,
- a tanulási nehézségekkel küzdő gyermekek felzárkóztatását fejlesztő foglalkozásokon (diszlexia, logopédia),
- a tananyagon kívüli témák iránt érdeklődő tanulók foglalkoztatását (szakköri, énekkari, könyvtári foglalkozások, színház-és múzeumlátogatások),
- tanulók sportolását, szórakozását,
- hazai tájak, természeti értékek megismerését (tan. kirándulások, táborok, erdei iskolák),

d) a napközi otthon és tanulószoba

napközis csoportok az iskola 1-6. évfolyamán:

1-4. évfolyamokon: osztályonként homogén csoportok szervezése;

5-6. évfolyamokon: a jelentkezők számától függően homogén, illetve heterogén csoportokat szervezünk;

tanulószoba az iskola 7-8. évfolyamán.

Fontos:

- a napközi és tanulószoba munkarendjének következetes betartása és betartatása,
- a napközis nevelők és az osztálytanítók, szaktanárok szoros kapcsolattartása,
- a tanulmányi munka elvégzéséhez szükséges a tanulók következetes önállóságra szoktatása,
- a helyes tanulási szokások kialakítása,
- felzárkóztatás az alsó tagozatos csoportokban,
- kulturált étkezési szokások kialakítása,

- játékkultúra kialakítása,
- *kreativitás fejlesztése,*
- *igény kialakítása a szabadidő kulturált és hasznos eltöltésére,*
- a tanulószobai felkészítés a továbbtanulásra, felzárkóztatásra.

Nevelési területek

A célokat szem előtt tartottuk a helyi tanterv összeállításánál is.

A tanórai és tanórán kívüli tevékenységek jellegéből adódó sajátos lehetőségeket felhasználjuk, hogy eredményes legyen tevékenységünk a következő nevelési területeken, és így célunkat minél inkább megközelítjük:

értelmi nevelés,	közösségi nevelés
hon- és népismeret,	kapcsolódás Európához
testi és lelki egészség	kommunikációs nevelés
pályaorientáció	környezeti nevelés
erkölcsi nevelés	tanulásra nevelés
esztétikai nevelés	érzelmi nevelés

Nevelési módszerek, eljárások

Nevelési céljaink megvalósítását segítik az iskola pedagógusai által alkalmazott személyiségfejlesztésre irányuló eljárások, nevelési módszerek.

A tartalom bevésése helyett elsősorban a tanulási technika elsajátítását hangsúlyozzuk (információ elsajátítása: megértés - megjegyzés - alkalmazás). Fontosnak tartjuk az analógiás gondolkodás fejlesztését is.

A tanár személyétől való függőség helyett hangsúlyozzuk a tanulói autonómia szerepét; aktivitásra, felelősségtudatra, empátiára, intuícóra, élettapasztalatokra építünk.

Oktatásunk tanulóközpontú, amely a tanárt útmutatónak tekinti.

A pedagógus szerepkörei: segítő, szervező, bemutató, irányító, értékelő, megfigyelő.

A tanulók aktív, gondolkodó, érző, ható résztvevők, akikkel együtt dolgoznak a tanárok.

Céljaink elérése érdekében az aktivizáló módszereket, a tanulói részvétel fenntartását tartjuk kiemelten fontosnak.

*Alkalmazzuk a **kooperatív tanulás** módszerét: a gyerekek a pedagógus által irányított csoportban dolgoznak, de a feladat a csoporttagok együttműködése, kooperációja nélkül elvégezhetetlen.*

A módszer segítségével

- *megtanulhatják, hogy a társakra oda kell figyelni,*
- *törődni kell azzal, hogy a másik meg tudja-e oldani a feladatát,*
- *felismerik, hogy egy problémának több megoldása is lehet.*

Összefoglalva: a tanulók olyan szociális készségekre tesznek szert, amelyeknek a későbbiekben hasznát vehetik a társas kapcsolataikban.

A különböző pszichikus funkciókat igyekszünk nevelési módszereinkkel fejleszteni:

- *érzékelés, észlelés,*
- *figyelem,*
- *emlékezet,*

- *képzelet,*
- *gondolkodás,*
- *érzelmi, akaratí élet.*

Nevelési módszereink két nagy csoportra oszthatóak:

- Közvetlen (direkt) módszerek azok, amelyeknek alkalmazása során a nevelő közvetlenül, személyes kapcsolat révén hat a tanulóra.
- Közvetett (indirekt) módszerek azok, amelyekben a nevelő hatása áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül.

Iskolánk pedagógusai által alkalmazott közvetlen és közvetett nevelési eljárások:

	Közvetlen módszerek	Közvetett módszerek
Szokások kialakítását célzó, beidegző módszerek	<ul style="list-style-type: none"> - követelés, - gyakoroltatás, - segítségadás, - ellenőrzés, - ösztönzés 	<ul style="list-style-type: none"> - a tanulói közösség tevékenységének megszervezése, - közös (közelebbi vagy távolabbi) célok kitűzése, elfogadtatása, - hagyományok kialakítása, - követelés, - ellenőrzés, - ösztönzés
Magatartási modellek bemutatása, közvetítése	<ul style="list-style-type: none"> - elbeszélés, - tények és jelenségek bemutatása, - műalkotások bemutatása, - a nevelő személyes példamutatása. 	<ul style="list-style-type: none"> - a nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében, - a követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösségi életből.
Tudatosítás (meggyőződés kialakítása)	<ul style="list-style-type: none"> - magyarázat, beszélgetés, - a tanulók önálló elemző munkája 	<ul style="list-style-type: none"> - felvilágosítás a betartandó magatartási normákról, - vita

Alkalmazott gondolkodási műveletek: csoportosítás, válogatás, párosítás, rendezés, összehasonlítás.

A közvetlen nevelési módszerek

A szokásformálás közvetlen módszerei

A követelés

Fontos a követelés tartalmának realitása, csak így juttatjuk a tanulókat sikerélményhez. (Se maximalizmus, se minimalizmus!)

Formai szabály: a fokozatosság betartása

Lehetőleg kérés, tanács formájában fogalmazunk.

Csak igen indokolt esetben: utasítás, parancs.

A gyakoroltatás

Fontos: a megerősítendő magatartás- és tevékenységformák motiválása.

Minden tevékenységi keretben alkalmazhatók azok a motiválási eljárások, amelyek a következő szükségletek kielégítésén alapulnak:

- az érdeklődés,
- a játékszükséglet,
- az eredményesség szükséglete,
- a változatosság iránti igény.

A tanulási folyamat során gondolkodásfajták elsajátíttatására törekszünk (perceptív, cselekvéses, logikus, algoritmizált).

A segítségadás

A jó nevelő-növendék kapcsolat alapja a feladatok megoldásához nyújtott megértő nevelői segítség.

Formái: aktív hallgatás, tanácsadás, megoldás bemutatása, megbeszélés.

Az ellenőrzés

Biztosítja a tanulási folyamat fennmaradását.

(Jelzi a kontroll jelenlétét, visszacsatolást is megvalósít.)

Az ösztönzés

Alapformái:

elismerés Kellemes érzelmi állapot, ennek ismételt átélésére törekvés indítja a tanulót a tett megismétlésére.

jutalmazás

Elmarasztalás Negatív érzelmi állapot, ennek elkerülése ösztönzi a gyereket.

büntetés

Kerülendő: a nevelői közömbösség,
 a negatív osztályba sorolás (valamilyen hiányosságból kiindulva az össz-
 személyiség leértékelése)

Magatartási-tevékenységi modellek közvetítésének direkt módszereiAz elbeszélés

Viselkedési tapasztalat,

viselkedési minta,

magatartás optimális modelljének közvetítése, igénykeltés az utánzásra.

Személyek és jelenségek bemutatása

Példaértékű személyek, jelenségek bemutatása a tévé, rádió, sajtó anyagából vett szemelvények segítségével. A megbecsülést kiváltó magatartás megfigyelése.

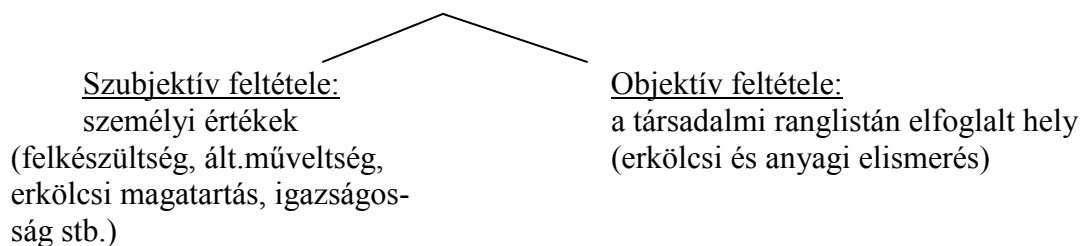
Műalkotások bemutatása

A példakép- és eszményképformálás céljaira jól felhasználhatók a kultúrányagban élményszerű formában megfogalmazott vagy kidolgozott minták.

Az egyes tantárgyak anyagában előforduló értékes magatartási, tevékenységi modellek kiemelése (irodalmi, képzőművészeti alkotások stb.)

A nevelő személyes példaadása

Hatékonyságának egyik alapfeltétele a tekintély.

A meggyőződésformálás közvetlen módszerei Előadás, magyarázat, beszélgetés

Alkalmazható:

- rendszeres, tudatosító tevékenységben: valamilyen tananyagrészt értelmezése, erkölcsi, esztétikai elemzése stb.
- az alkalomhoz kötött tudatosítás: a közösségek életében előforduló események magyarázata, elemzése.

Fontos: bizonyítékok, bizonyítás, érvelés.

Bizonyító tényezők: tények, események, tárgyi bizonyítékok.

A "harmóniamodell" (ellentmondások elfedése) helyett "konfliktusmodell" - a hiányosságok megszüntetésére ösztönöz - alkalmazása célszerű.

A tanulók önálló elemző munkája

A tanulók önálló feladatokat végeznek, amelyek megkívánják tőlük különböző erkölcsi fogalmak, normák értelmezését, értékelését. Az elemzés a nevelő irányításával történik (szempontok adása, az eredmények összegezése).

Az általunk alkalmazott **közvetett módszerek** részletes bemutatását a 3. fejezet tartalmazza.

2. Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A személyiség az egyén képességeinek és jellemvonásainak összessége, amelyhez az egyén egy bizonyos társadalmi szerepe is járul. Vagyis a biológiai és társadalmi jegyek együttes szerepét kell elfogadni és az iskolai kereteken belül fejleszteni.

A személyiség biológiai, belső jegye maga a jellem. A jellem az egyén erkölcsi magatartásának szabályozását ellátó feltételek rendszere, ami nem az életkor függvénye. A társadalmi, külső jegye pedig maga az a környezet, ami mindig és nagymértékben hat az egyénre.

A személyiségfejlesztés a nevelés keretében nemcsak a *szocializáció*, az egyén, hanem a tágabb közösség fejlesztése is, de az egyéni sikeresség biztosítása rendkívül fontos.

Feladatunk az eredményes magatartás- és tevékenységformák kialakítása, ami a személyiség megfelelő irányú és szintű fejlesztését eredményezi, e tekintetben pedig a kompetenciáknak van nagyon fontos szerepe.

Hangsúlyosak a kulcsképeségek fejlesztésének területei: az információ kezelésének (megtalálásának, szelektálásának, felhasználásának, begyűjtésének, rendszerezésének és csoportosításának) képessége; hangsúlyozzuk a kommunikációs, kapcsolatteremtési, döntési,

életvezetési, kritikai és együttműködési képességek fejlesztésének jelentőségét. A minden szempontból értékes élethez szükségesek a fogalmi kompetenciák, az eljárásrendi kompetenciák, valamint a motivációs és cselekvési kompetenciák. Ezen kompetenciák megléte egyébként a sikeres teljesítmény pszichológiai feltétele is.

Fontosnak tartjuk azt is, hogy a tanulók legyenek képesek megbirkózni az összetettséggel, rendelkezzenek a helyes megítélés kompetenciájával, normatív kompetenciákkal, az együttműködésre képessé tevő kompetenciákkal, valamint az elbeszélő kompetenciákkal. Ezzel párhuzamosan szintén előtérbe helyezzük az elemzés, a szintézis, a következtetés, az okkeresés, az összehasonlítás, az értékelés, a bizonyítás és érvelés területeit is.

Mivel az említett képességek fejlesztése több évfolyamra, műveltségi területre kiterjed, ezért szorosan összekapcsolódik az integrációs és interdiszciplináris szemlélettel.

Az új műveltségelemek megjelenése, a régi tudásterületek átstrukturálódása ugyanis azt jelenti, hogy megnőtt a tantárgyi ismeretek összefüggéseit, a megtanult elemek hatékonyabb, új helyzetekbe történő átvitelét előtérbe helyező tudás iránti igény.

Távolabbi jövőbe mutató céljaink, hogy képesek legyenek

- *a felelősségvállalásra,*
- *az alkalmazkodásra,*
- *az erőforrásokkal való gazdálkodásra,*
- *a szelektálásra, hogy megtalálják a legmegfelelőbb oktatást, képzést; válogassanak a rendelkezésre álló információk közül,*
- *a kulturális javak birtokba vételére,*
- *az egészségmegőrzésre,*
- *saját jogaik és érdekeik védelmére.*

Mindezek megszerzéséhez a legalapvetőbb kompetencia a tanulás tanulásának képessége, melyet az iskolai munka során kell elsajátítani. Ehhez az alapvető kulturális technikák birtoklására van szükség.

Az alapképességek és kulcskompetenciák fejlesztéséhez személyiségközpontú oktatásra van szükség.

A kompetenciák között figyelembe vesszük a testi-motoros és művészeti-befogadás készségét is. Úgy gondoljuk, hogy a művészeti oktatás szorosan összefügg a gyermeki kreativitás fejlesztésével.

Célunk, hogy a zenével, tánccal, drámával, képzőművészettel való nevelés alapvető személyiségformáló eszközzé váljon. A művészeti nevelés feladata a készségfejlesztés mellett az esztétikai és érzelmi nevelés a befogadói élményen keresztül.

A tanulói személyiség fejlesztésének legfontosabb színtere, a hosszabb tanítási-tanulási folyamat megszervezése során kiemelten fontosnak tartjuk a tanulók motiválását, a tanulói aktivitás biztosítását és differenciálását.

a., A motiválás célja, hogy tanulóinkban felébresszük azokat az indítékokat, amelyek a gyerekeket tanulásra ösztönzik, és ezt a tanulási kedvet a tanulás végéig fenn is tartjuk.

b., A tanítási órák tervezésénél és szervezésénél minden esetben előtérbe helyezzük azokat a módszereket és szervezeti formákat, amelyek a tanulók állandó aktivitását biztosítják.

c., Az iskolai tanulási folyamat során kiemelten fontos feladat a differenciálás, vagyis az, hogy a pedagógusok nevelő-oktató munkája a lehetőségekhez mérten a legnagyobb mértékben igazodjon a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez.

Az iskolában a személyiségfejlesztés szinterei:

Diákönkormányzat:

Lehetőséget ad

- arra, hogy saját és mások érdekeit képviselje, másokért feladatot vállaljon,
- önálló véleményalkotásra, s annak kulturált megfogalmazására.

Napközi otthon, tanulószoba:

- kulturált étkezési szokások gyakorlása,
- az önálló munkavégzés mellett mások segítése.

Tehetséggondozás és felzárkóztató foglalkozások:

“A gyerek adekvátan meg tudja ítélni, hogy amit csinált, az sikerült-e vagy nem, olyan-e, mint amit a felnőtt mutatott, sikerült-e befejezni a feladatot stb.” (V.Binet Ágnes)

- Fontosnak tartjuk tanulóink sikerélményhez juttatását személyiségfejlődésük érdekében.

Iskolai sportkör:

Az iskolai sportkör tagja az iskola minden tanulója. Amellett, hogy az iskolai sportkör a tanórai testnevelési órákkal együtt biztosítja a tanulók mindennapi testedzését, mindenki egyformán érezheti a sport és a játék örömét, a győzelmek alkalmával a felemelő érzést. A sport önfegyelemre is nevel; megtanít az önuralomra, az íratlan szabályok betartására, a “fair” játékokra, a küzdeni tudás mellett a vereség elviselésére is.

Szakkörök:

Lehetőség nyílik a tanulók egyéni képességeinek fejlesztésére, “a kutató” munka örömeinek megismerésére.

Versenyek, vetélkedők, bemutatók

Alkalmat adnak az egyéni siker mellett a közös küzdelem megtanulására, az esetleges kudarcok tanulságának leszűrésére. Kialakul az egészséges versenyszellem.

Tanulmányi kirándulások:

Az osztályfőnökök a tantervi követelmények teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából az osztályok számára évente egy alkalommal tanulmányi kirándulást szerveznek.

Szabadidős foglalkozások: múzeumi, kiállítási, könyvtári és művészeti előadáshoz, tanulmányi kirándulásokhoz kapcsolódó tevékenységek.

A szabadidő hasznos és kulturált elöltése közben különböző viselkedési normákkal ismerkednek meg. (utazás, múzeumi és kiállítás-látogatás illemszabályai, a kirándulásokon alkalmazkodás egymáshoz, mások segítése, kulturált viselkedés).

A személyiségfejlesztés nevelői hatása történhet:

- direkt módon: a nevelő által megfogalmazott és meggyőzően értelmezett normák, modellek elsajátítása
- indirekt módon: a feladatok végzése közben egymásra is hatnak a tanulók.

Módszerek a célok elérése érdekében:

követelés, gyakoroltatás, segítségadás, ellenőrzés, ösztönzés,

- követelés módszere: optimális magatartás és tevékenységformák szokássá alakítása, a realitás és a fokozatosság betartásával,
- gyakoroltatás módszere: a tanulókkal érdeklődést keltő, erőfeszítést követelő tevékenységek reprodukálása,
- segítségadás módszere: kontroll jelenléte,
- az ellenőrzés egyben visszacsatolás is,
- ösztönzés módszere: a tanulók motiválása a kívánatos irányban elismerés, elmarasztalás, jutalmazás vagy büntetés erejével.

Célszerű komplex értékelést alkalmazni, melyben a negatív jellegű értékelő elemek kiegészülnek pozitív elemekkel, a negatívumokat instrukció, útmutató formájában fogalmazzuk meg.

Mindezen felsorolt módszerek tanórán és tanórán kívüli időszakban is követendők és alkalmazottak a tanulók személyiségének fejlesztésében. Ezeket különválasztani nem lehet, egymásra hatnak a cél érdekében

Nevelési eredményvizsgálatok

A nevelési eredményvizsgálat megmutatja a tanulók és a közösség neveltségi, fejlettségi állapotát, és megalapozza, irányítja a nevelőmunka további menetét, korrekcióját, fejlesztését.

Az első osztályos tanítók és napközis nevelők elvégzik az óvodából az első évfolyamba érkező gyermekek neveltségének felmérését.

Módszer: megfigyelés, elbeszélgetés

A 4. évfolyamból az 5.-be való átmenetkor az osztályfőnökök vizsgálják a személyiség és közösség fejlettségét.

Módszer: megfigyelés, elbeszélgetés, pedagógiai helyzetteremtés, kérdőíves felmérés

3. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A közösségfejlesztés az a folyamat, amely az egyén és társadalom közötti kapcsolatot kialakítja, megteremti.

A tanulói személyiség fejlesztésére irányuló nevelő és oktató munka egyrészt a nevelő és a tanuló közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg, másrészt közvetett módon a tanulóközösség ráhatása révén érvényesül.

A legfontosabb cél:

A szociális kompetenciák kialakítása, melyek lehetővé teszik a közösség létrehozását, demokratikus működtetését, az egyén kapcsolatteremtését, együttműködését másokkal.

A tanulók feleljenek meg a következő elvárásoknak:

- a közösség életében való kompetens részvételnek,
- együttműködésnek,
- felelősségvállalásnak,
- a vezetésben való osztozás hajlandóságának,

- a közösségi viszonyok közötti eligazodásnak,
- a játékszabályok kidolgozásának és betartásának,
- érdekütközések kezelésének,
- kölcsönösen elfogadható megoldások megtalálásának.

Feladatok

A szociális értékrend fejlesztése

1. olyan iskolai életrend, pozitív érzelmi légkör kialakítása, mely lehetővé teszi, hogy a tanulók folyamatosan megtapasztalhassák az egyének, csoportok kölcsönös megértésének, együttérzésének segítőkészségének előnyeit, hiányának káros következményeit,
2. a megfelelő szociális értékrend megismertetése, a közösségi normák, szokások (etikai értékrend) elfogadtatása, megfelelő szociális minták, attitűdök, meggyőződések elsajátítása,
3. mások megértésének, fejlesztésének, a mások iránti érdeklődésnek, tiszteletnek, toleranciának, a másság elfogadásának, mások véleményének elfogulatlan és konstruktív megközelítésének ösztönzése,
4. az agresszió, az erőszakos és önpusztító viselkedés elleni fellépés támogatása,
5. a tanulók motiváltságának, a feladatokhoz való pozitív hozzáállásának, a pozitív énkép kialakulásának segítése,
6. a közösség érdekeinek elfogadására való hajlandóság kialakítása,
7. a kompromisszumkeresés fejlesztése,
8. az egyéni méltóság megőrzése,
9. a szabálytudat, a döntési szabadság és felelősség jelentőségének megismerése,
10. a társas együttélési szabályok - melyek a közösségben lévő harmonikus kapcsolatok kialakításához elengedhetetlenül fontosak- megismerése.

A szociális képességrendszer fejlesztése

1. a szociális kommunikáció fejlesztése,
2. a véleményalkotó, véleménynyilvánító képesség fejlesztése, világos kifejezőmód, érvek meggyőző módon történő megfogalmazása, vitakészség kialakítása,
3. a közösségi élethez szükséges együttműködési készség, együttműködni akarás, segítőkészség, szolidaritás érzése, empátia kialakítása,
4. a tanuló önmagáért, másokért érzett felelősségének kialakítása,
5. a segítőképesség fejlesztése, olyan légkör teremtése, melyben a segítség elvárt és elismert viselkedés,
6. az együttműködési készség fejlesztése, a csapatszellem, a csapatmunkára való képesség kialakítása,
7. a versengés képességének fejlesztése, az esélyegyenlőség figyelembevételével,
8. a konfliktuskezelés és a kudarckezelés képességeinek kifejlesztése.

A közösségek szervezeti keretei

- osztályközösség: osztályfőnöki órák (kirándulások, erdei iskolák, közös programok),
- napközis csoport közössége: napközis foglalkozások,

- szakköri közösségek: szakköri foglalkozások,
- DÖK közösségek: DÖK-ülések, DÖK-i parlament (közgyűlés),
- iskolai közösség: tantestületi értekezletek, kirándulások,
- nevelői és szülői közösségek: fogadóórák, szülői értekezletek, alapítványi bálók.

A tanulók életkori fejlettségének figyelembevétele a tanulóközösségek fejlesztésében

Feladat: A tanulói közösségek irányításánál a nevelőknek alkalmazkodniuk kell az életkorral változó közösségi magatartáshoz; a kisgyermek heteronóm – a felnőttek elvárásainak megfelelni akaró – személyiségének lassú átalakulásától az autonóm – önmagát értékelni és irányítani képes – személyiséggé válásig.

A közösségi tevékenység megszervezésének módszerei

biztosítják a tevékenység közösségfejlesztő tartalmát, másrészt olyan szervezeti formába illesztik ezt a tevékenységet, amely garantálja a tanulók és a feladat kapcsolatát, emellett pedig a munkacsoport tagjai közti kölcsönös függési, felelősségi, ellenőrzési viszonyokat hoznak létre.

A módszerek között kiemelt helyet foglalnak el:

1. a tanulói kezdeményezések támogatása,
2. a tanulói közvetlen tapasztalatszerzés biztosítása,
3. elegendő lehetőség a közösségi cselekvésekre.

Az önkormányzás képességének kialakítása

Feladat: A tanulói közösségek fejlesztése során is ki kell alakítani a közösségekben, hogy nevelői segítséggel közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedjenek, illetve az elvégzett munkát értékelni tudják.

A diákönkormányzat megszervezésének jelentősége:

általán vonhatók be a tanulók a közösség ügyeinek tudatos, rendszeres intézésébe, irányításába.

A Diákönkormányzat működése

Az iskola tanulói 5-8. osztályig megválasztják képviselőiket a diáktanácsba. A diáktanács és a segítő nevelő feladata:

- a tanulók pozitív és negatív véleményének közvetítése a tantestület és az iskolavezetés felé,
- az iskola célkitűzéseinek, kéréseinek ismertetése és képviselése a tanulóközösségekben,
- az iskolai hagyományok ápolásának segítése,
- a tanulók öntevékenységének, felelősségérzetének fejlesztése,
- az iskolai ügyeleti munka szervezése és ellátása,
- hasznos szabadidős tevékenységek szervezése a szabadidő-szervezővel együtt.

Az önkormányzati tevékenység pedagógiai színvonala függ:

a., a feladatok tartalmától:

Biztosítani kell, hogy összhangban legyen a feladat a közösség valóságos élethez szükségesével, ne formális feladat, hanem életszerű, értelmes tevékenység legyen.

b., a feladatok szervezeti formájától

Szervezetileg biztosítani kell minden tanuló számára a teljes értékű vezetésszerű részvétel lehetőségét.

Ne csak végrehajtó, hanem szervező, irányító, értékelő, ellenőrző szerepet is betölthessen mindenki.

Ennek megvalósulása 2-5 fős munkacsoportokban, „bizottsági” vagy „team”-rendszer megszervezésével biztosítható.

Így mindenki felelős egy-egy részfeladat elvégzéséért (kooperációs forma).

c., a feladatok demokratikus jellegétől:

Minden tanuló kapjon önkormányzati feladatot, senki se rekesztődjön ki az önkormányzati tevékenységből.

d., a tudatosságtól:

Világossá kell tenni a tanulók számára a kapott feladat mibenlétét, kellő mélységben kell őket informálni a teendők részleteiről.

A tanulói közösség tevékenységének megszervezése

Feladat: A tanulói közösségeket irányító pedagógusok legfontosabb feladata a közösségek tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos megszervezése, hiszen a tanulói közösség által történő közvetett nevelés csak akkor érvényesülhet, ha a tanulók a közösség által szervezett tevékenységekbe bekapcsolódnak, azokban aktívan részt vesznek, és ott a formákhoz tapasztalatokat gyűjthetnek.

A különböző közösségek vezetőinek feladata, hogy

- segítsék elő olyan – előítéletektől mentes, befogadó – csoportlétkör kialakulását, amely módot ad arra, hogy lehetőleg minden tanuló megtalálja a helyét és szerepét a közösségben, ahol elfogadják jó és rossz tulajdonságaival együtt, társaitól támogatást kap személyisége kibontakoztatásához, elismerik mind tanulmányi, mind pedig egyéb képességeit, büszkéek a sikereire, megértik, amiben eltér másoktól, nem marad társtalan, átélheti az összetartozás örömét.
- törekedjenek, hogy a csoport tagjai nyitottak és megértőek legyenek a különböző szokások, kultúrák, vallások; a másság iránt.
- vegyenek részt nemzetközi kapcsolatok ápolásában (táborok, levelezések angol illetve német nyelven, a szomszédos országokban élő magyar nemzetiségiekkel).
- kapcsolódjanak be közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe és gyarapításába.
- szerezzenek személyes tapasztalatokat az együttműködés, az esetleges konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.
- szorgalmazzák, hogy a kommunikációs kultúra középpontjában az önálló ismeretszerzés, a véleményformálás, az érvek kifejtésének és megvédésének képességei álljanak.
- képviseljék tanítványaik és a közösség vállalható, méltányos érdekeit a pedagógustársaik, az iskola vezetése felé, menedzseljék tanítványaik és a közösség kiemelkedő teljesítményeit az iskola fórumain, töltsenek be közvetítő szerepet a tanár-diák konfliktusok rendezésében.

- érték el, hogy a tanulói közösséget mindenki partnerként kezelje és tudomásul vegye, hogy a „mi” tudat kialakításának egyik színtere az iskola.

A közösség egyéni arculatát figyelembe véve a hagyományok kialakítása

Feladat: A tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítása, ápolása.

A hagyományok kialakításának módszere:

A közösség összetartozását erősítő magatartás- és tevékenységbeli normák vagy formai keretek, akciók megszilárdulása, rendszerre szerveződése

Ez a rendszer a közösség fenntartását, kohéziójának fokozását célzó magatartás- és tevékenységformák megőrzését, folyamatos reprodukálását szolgálja.

Gyakorlás a közösségfejlesztő tevékenységek keretében

- kooperációt, együttműködést igénylő tevékenységek szervezése,
- közös cél, feladat, norma alapján folyó tevékenységek szervezése

Perspektívák megszervezése

a közösség szükségleteivel adekvát.

A közvetett követelés módszere

a közösség egészére vagy egy részére irányított, a nevelő által megfogalmazott követelménytámasztást jelent.

A nevelő követelményei normatív szabályozó szerepet is betöltenek. Mintául szolgálnak a közösség tagjainak az egymás közötti követelménytámasztásához.

Arra törekszünk, hogy a nevelési követelmények a közösség követelményeivé váljanak.

A közvetett ellenőrzés módszere

a rendszeres beszámoltatás formájában realizálódik.

Az ellenőrző funkciót a közösség gyakorolja, de ennek alkalmait a nevelőnek kell megszerveznie, kialakítania.

Megvalósítható:

tisztségviselők, önkormányzati szervek, munkacsoportok, egyes feladatok elvégzéséért felelős egyének beszámoltatásával, a közösség egésze vagy része, illetve valamelyik önkormányzati szerv előtt.

A közvetett ösztönzés, segítségadás módszere

a csoportos elismerés, elmarasztalás, jutalmazás, megvonás a nevelőtől indul ki a csoport felé.

A csoport átveszi, szétsugározza, reprodukálja saját keretei között.

Ennek oka: a közösség minden tagja ugyanabban a jutalmazó vagy büntető eljárásban részesül, tekintet nélkül arra, hogy felelősségük eltérő mértékű.

A jutalmat jobban, illetve a büntetést kevésbé kiérdemlő tanulók kiegészítő értékelő kölcsönhatásokat gyakorolnak rá.

Ha a jutalmazás jellegű értékelő hatást a csoport minden tagja egyformán kiérdemli, akkor az értékelést többször is felidézik egymás között, jelentősen felerősítve így annak ösztönző hatását.

Büntetés jellegű értékelés akkor ér célba, ha

- viszonylag erős kohéziójú csoportra irányul,

- viszonylag enyhe az elmarasztalás.

Ha nem így van, akkor az elmarasztalás a csoport szétesését és a nevelővel való szembefordulást eredményezheti.

A nevelő személyes részvétele a közösségi tevékenységben

A nevelő közvetlenül bekapcsolódhat a munkafolyamatba, de személyes részvételnek számít az is, ha szervezi, irányítja, tanácsot, útmutatást ad.

Ennek hiánya, a nevelő közömbös magatartása a tanulók radikális elfordulását váltja ki a közösségfejlesztő tevékenységtől, vagyis veszélyes deformatív szerepet tölt be a nevelési folyamatban.

Pozitív egyéni vagy csoportos minták kiemelése a közösség életéből

A pozitív példák hangsúlyozása

- tapasztalati mintát ad,
- normatív alapot nyújt.

A pozitív példák hatásának felerősítése következtében a biztatást kapott modellek tekintélyre tesznek szert, utánpótlást indítanak el.

Így valósítható meg a magatartási-tevékenységi modellek közvetítése a tanulók felé.

A közvetett felvilágosítás tartalma:

- a tevékenységbeli akció társadalmi értéke,
- a betartandó magatartási normák.

A vita alkalom a kölcsönös felvilágosításra.

A vita keretében – éppen azért, mert nem hivatalos, felülről jövő formában érvényesül – nagy meggyőző erejű elemzéseket végezhetnek maguk a tanulók, s a normákat, eszméket egymás között hatékonyan közvetíthetik.

A nevelő feladatai:

- a) megfelelő pillanatban közbelépve tegye irányítottá a vitát, megerősítve a helyes álláspontot képviselő tanulók véleményét,
- b) bizonyítsa a helyes meggyőződés igazságát.

A vita megszervezhető: frontálisan és csoportmunka formájában.

4. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

A sajátos nevelési igényű gyermeknek, tanulónak joga, hogy különleges gondozás keretében állapotának megfelelő pedagógiai , gyógypedagógiai, konduktív ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították.

A beilleszkedési és magatartási nehézségek okai:

1. *Biológiai tényezők*

2. Környezeti tényezők

-család

a családi nevelés problematikus típusai:

a) az elkényeztetett gyermek

b) a nem kívánt gyermek

c) a túl szigorúan nevelt gyermek

d) *az elhanyagolt gyermek*

e) *barátok rossz hatása (kisgyermekkorban még elhanyagolható tényező)*

3. Iskolai tényezők

-helytelen iskolai nevelés és oktatás:

személyiségzavarokat válthat ki, negatív hatása lehet az egyes tanulók fejlődésére,

- túlzott iskolai követelés,

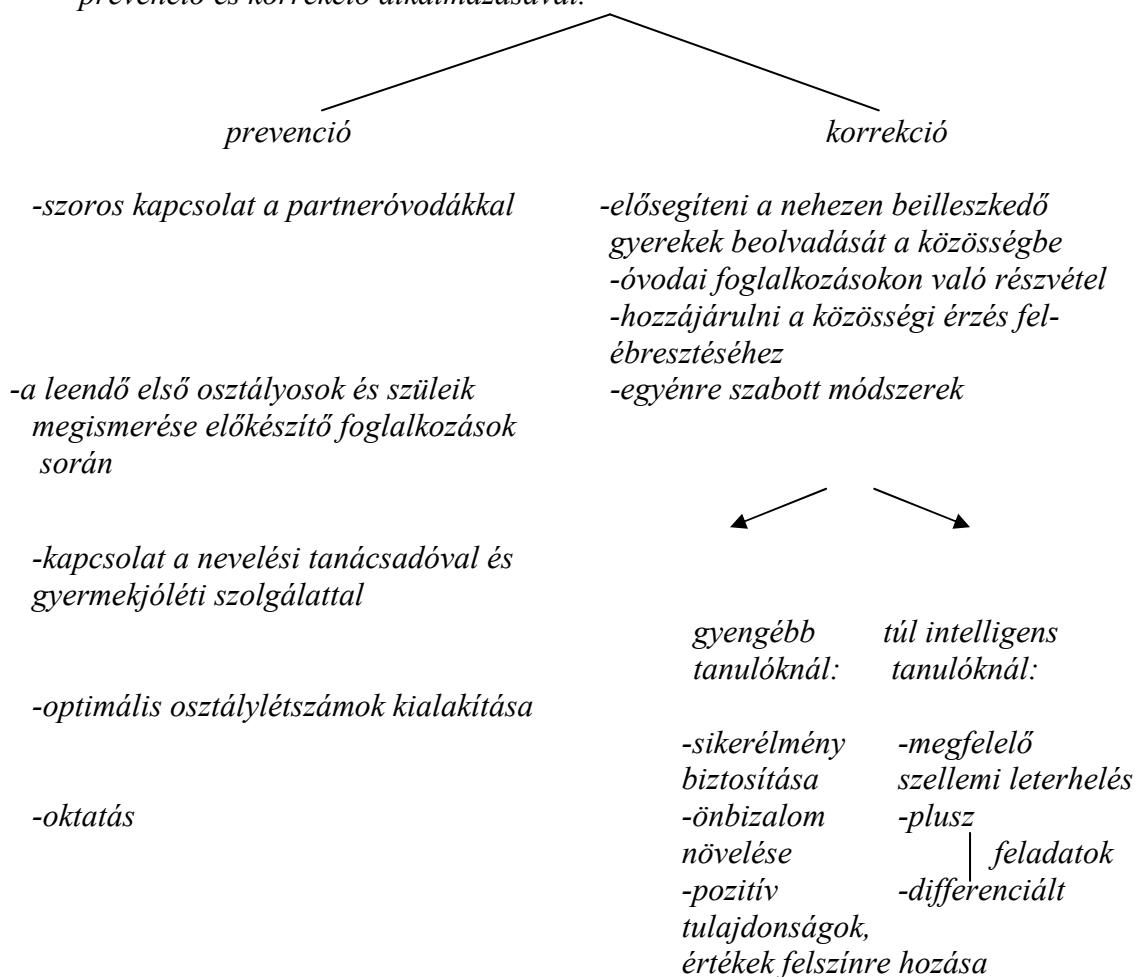
-túlfáradás,

- kudarc.

A gyengébb tanulók az eredménytelenség láttán elvesztik önbizalmukat, önbecsülésüket, és gyakran más téren, sokszor csínytevésekben, közösség- vagy pedagógusellenes magatartásban igyekeznek kitűnni vagy teljesen magukba zárkóznak, gátolttá válnak.

A túl intelligens tanulók számára a nem kellő szellemi erőfeszítés is negatív lehet. Rászokhatnak a könnyű munkára, a felületességre.

Az iskola feladata: esélyegyenlőség megteremtése a speciális helyzetű tanulóknál
 prevenció és korrekció alkalmazásával.

Nevelési nehézségek megmutatkozhatnak:

- nyugtalan, állhatatlan „nyüzsgő” gyermeknél,
- a túl szigorúan nevelt, agresszív gyermeknél,
- az önféjű, konok gyermeknél,
- a csipkelődő, mások kínzását élvező típusnál,
- a félénk, gátlásos, bizalmatlan gyermeknél,
- az elkülönítve nevelt, ambiciózus „arisztokrata” típusú gyermeknél, aki lenézi a többieket,
- aki befelé fordult, álmodozó,
- a büntudattal küzdő gyermeknél,
- a túlzott igényű (szeretet, érvényesülés) gyermeknél,
- a magát túlértékelő gyermeknél.

Fontos és a legcélravezetőbb „módszer” a pedagógus és a tanuló közötti személyes, bizalmi viszony kialakítása.

Lényeges, hogy jó és szoros kapcsolattartás legyen a szülőkkel. A szülő érezze a pedagógusban a segítőszándékot.

Ez kialakulhat: személyes találkozásokkor (igény szerint):

-fogadóórák,

-családlátogatások alkalmával.

A sajátos nevelési igényű tanulók speciális fejlesztést igényelnek. Az ebből eredő hátrányok csökkentésére fejlesztő pedagógusaink rendszeresen tartanak kislétszámú, csoportos foglalkozásokat.

Fokozott odafigyelést igényelnek a nevelőtestület valamennyi tagjától a beilleszkedni nehezen tudó, a magatartási illetve tanulási nehézségekkel küzdő gyerekek.

Legnagyobb szerep jut az osztályfőnöknek, de minden érintett pedagógus feladata a jó kapcsolat kialakítására való törekvés a gyerekekkel, s a pozitív értékek felszínre hozása.

5. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

Ezen tevékenységek a tanítási órák mellett a tanórán kívüli, illetve iskolán kívüli foglalkozások keretében valósulnak meg.

A kötelező tanítási órákon

Csoportbontást tervezünk a következő tantárgyaknál:

- technika / számítástechnika,
- idegen nyelvi órák (angol, német),
- német nyelven oktatott tantárgyak.

A választást az általános társadalmi igények mellett az iskola speciális irányultsága

indokolta.

Választható tanítási órákon

Biztosítjuk egyes tantárgyak hangsúlyos, emelt óraszámú történő oktatását (matematika, német nyelv, testnevelés), ezáltal az emelt szintű tananyag elsajátítását.

Igény és lehetőség szerint fakultációt vagy szakköri foglalkozásokat szervezünk a 7. osztályos tanulóknak angol, német tantárgyakból heti 1-1 órában. A résztvevők egyéni érdeklődés és szaktanári javaslat alapján szerveződnek. Ezek a foglalkozások biztosítják a kötelező tananyagot kívüli témák feldolgozását és a tehetséges tanulókkal való foglalkozást.

A tanórán kívüli foglalkozásokon

- tanulószoba: a 7. évfolyam második félévében és a 8. évfolyam első félévében,
- szakkörök 1-8. osztályos tanulók részére,
- tanfolyamok: önköltséges alapon, melyre az iskola minden tanulója jelentkezhet / az éves munkatervben rögzítve /,
- iskolai sportkör: valamennyi tanulónk számára,

- énekkar: felvételt nyer minden 3-8. osztályos, jó hallású és szép hangú tanulónk / feltétel még a foglalkozásokon való rendszeres részvétel /,
- könyvtári foglalkozások: Az iskola közel tízezer kötetes könyvtárát minden tanuló látogathatja. A könyvtár a tantervi követelményeknek megfelelően fokozott szerepet kap.

A tehetséges tanulókat felkészítjük a különböző szaktárgyi versenyekre. *A gyerekek egyéni fejlesztésével tudatosan irányítjuk tanulóinkat egy esetleges intézményváltásra és a középiskolai felvételire.*

Az iskolán kívüli foglalkozásokon

- nyelvi táborok: intenzív nyelvi oktatást biztosítanak anyanyelvi környezetben a tehetséges és érdeklődő gyerekek számára,
- *erdei iskolák, kirándulások, múzeum- és színházlátogatások.*

A megszokott, hagyományos iskolai keretből való kilépés lehetőséget biztosít más szempontból is az egyéni képességek kibontakoztatásához és a készségfejlesztéshez.

Együttműködés

- a szülői házzal,
- a Szülői Szervezettel,
- a Diákönkormányzattal,
- az iskolához kapcsolódó intézményekkel / önkormányzat, kisebbségi önkormányzat, Pedagógiai Intézet, civil szervezetek, óvodák, középiskolák, családsegítő szolgálatok, gyermekjóléti szolgálat /.

6. Gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

Az iskola általános ifjúságvédelmi helyzete

Iskolánk lakótelepi iskola. A tanulók többsége a Szentlőrinc- és a Havanna lakótelepről jár hozzánk. A szülők nagy része bérből és fizetésből él. Sajnos egyre több a gyermekét egyedül nevelő szülő és megjelenik a munkanélküliség is. A gyermekek problémákkal teli családi háttere (válás, munkanélküliség, alacsony kereset) indokoltá teszi a tanulókkal való fokozott törődést, segítséget.

A gyermekek veszélyeztetettsége, a szülők anyagi helyzete, az életkörülmények romlása nehezítik, hogy az iskolai követelményeknek a tanulók meg tudjanak felelni. Mindezek a negatív hatások a tanulókkal és a magatartással kapcsolatban is megmutatkoznak.

Az iskola nevelőtestülete ezért a mindennapi nevelő-oktató munka mellett kiemelt feladatának tekinti az összehangolt gyermek- és ifjúságvédelmet.

Legfontosabb célunk a minél hatékonyabb prevenció, a különböző gyermekvédelmi problémák tudatos kiszűrése, feltárása, megoldási lehetőségek keresése.

A gyermekvédelmi felelős feladata a munka koordinálása.
A gyermekvédelmi feladatok ellenőrzése az igazgató jogkörébe tartozik.

I. Veszélyeztető tényezők

- a család szerkezetében bekövetkező változás (válás, új házasság, születés, halálozás stb.),
- a családtagok sérült személyisége (idegbeteg, ingadozó kedélyű, italozó, bűnöző, kábítószeres, súlyos beteg, rokkant, stb.),
- a család romló szociális helyzete (anyagi hátrány, kedvezőtlen lakásviszonyok, alacsony jövedelem és fogyasztási szint, munkanélküliség),
- a gyermek helytelen nevelése (szülő bánásmódja, durvaság, elhanyagolás),
- organikus és pszichés sérülések (öröklöttek, méhen belüli és szülés utáni ártalmak),
- a szülő alacsony iskolai végzettsége (nem végezte el a nyolc osztályt vagy analfabéta),
- a szülő - vagy valamelyik a családdal együttlakó személy – tartósan beteg vagy leszázalékolt,

A felsorolt veszélyeztető tényezők többszöri megléte a gyermekeknél halmozottan hátrányos és veszélyeztetettségi helyzetet is jelent.

A veszélyeztető tényezők felderítése, káros hatásainak csökkentése az illetékes osztályfőnök, valamint a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős és a mentálhigiénés szakember összehangolt feladata.

II. Általános gyermekvédelmi feladatok

- a személyiség és a közösség fejlesztése,
- segítségnyújtás a diákok szabadidejének hasznos eltöltéséhez,
- az iskolai ártalmak káros hatásainak csökkentése, egészséges és biztonságos feltételek megteremtése,
- a gyermeki, tanulói jogok érvényesítése,
- egészséges életmódra nevelés – kiemelten fontosnak tartjuk a drogellenes programok beépítését nevelő-oktató munkánkba,
- a nevelés speciális területeinek fejlesztése,
- a hátrányos helyzetű tanulók tehetséggondozása és felzárkóztatása,
- továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás,
- a szülők szemléletformálása, megnyerése, sokoldalú bevonása, motiválása,
- együttműködés a gyermekvédelmi feladatokat segítő és ellátó intézményekkel.

A feladatok megvalósításának formái, módszerei

A személyiség és a közösség fejlesztése

Mentálhigiénés, egészségnevelési, környezetnevelési programok keretén belül:

- kiállítások megtekintése,
- önismereti, kommunikációs-konfliktuskezelési, és relaxációs gyakorlatok, játékok, programok osztályfőnöki óra keretében,

- általános prevenciós programok beépítése tanórai és/vagy tanórán kívüli szervezeti formákba,
- életvezetési ismeretek és készségek: drog és alkohol megelőzési program.

Kiemelt figyelmet kell szentelni a felvilágosításra, a megelőzésre, a példákon való megbeszélésekre. Életsorsok, betegségek, függőségek megvitatása nemcsak az osztályfőnökök feladata, hanem minden nevelő-oktató munkával foglalkozó pedagógusé. Ehhez a munkához olyan szakembereket is meghívhatunk, akik ezekről előadásokat tarthatnak.

Segítségnyújtás a diákok hasznos szabadidejének eltöltéséhez

A tanulók szabadidős - iskolán belül és kívül szervezett - tevékenységi formái, programjai: szakkörök, kirándulások, túrázások, könyvtár- és múzeumlátogatások, színházi előadások, manuális foglalkozások.

A programok megvalósításának felelősei a szabadidő-szervező, a diákönkormányzat vezetője és az osztályfőnökök.

Az iskolai ártalmak káros hatásainak csökkentése, egészséges és biztonságos feltételek megteremtése

- iskolai légkör – klímavizsgálat – (lásd: minőségirányítási program),
- az optimális tanár – diák viszony kialakítása,
- tanulók motiválása,
- tanulóktól reális elvárások,
- túlterheltség, diákok teljesítőkéességének vizsgálata.

A gyermeki, tanulói jogok érvényesítése

- házirend (jogok, kötelességek),
- diákönkormányzat,
- tanulói fegyelmi eljárások (az SZMSZ-ben leírtakkal összhangban),
- a tanulói véleménynyilvánítás, rendszeres tájékoztatás, érdemi válasz rendje, formái.

A feladat lebonyolításának keretei: tanórák, osztályfőnöki órák, diákönkormányzati gyűlések illetve diákparlamentek.

A jogok érvényesüléséért valamennyi pedagógus és a diákönkormányzat egyaránt felelős.

Egészséges életmódra nevelés

Lásd a 9. fejezetben: Az iskola egészségnevelési programja

Kiemelten fontosnak tartjuk a drogellenes programok beépítését nevelő-oktató munkánkba. /lásd: Az iskolai drogstratégia programot/

A nevelés speciális területeinek fejlesztése

- családi életre nevelés,
- etikai és erkölcsi nevelés,
- érzelmi nevelés,

- az önismeret és önbizalom alakítása, fejlesztése,
- a szülő és a gyermek közötti érzelmi-bizalmi kapcsolat erősítése.

Ezeket a feladatokat osztályfőnöki órákon, napköziben, a tanulókkal történő beszélgetések során valósíthatjuk meg.

A hátrányos helyzetű tanulók tehetséggondozása és felzárkóztatása

Színterei: tanórák, szakkörök, tanulmányi- és sportversenyek, napközis foglalkozások, fejlesztő- és képesség-kibontakoztató foglalkozások.

Továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadás

A pályaválasztáshoz – főként a hátrányos helyzetű tanulók számára - kérjük a pályaválasztási tanácsadó segítségét is.

A feladatok ellátása, szervezése az osztályfőnökök, gyermek- és ifjúságvédelmi felelős és az osztályfőnöki munkaközösség-vezető kötelezettsége.

A megvalósítás formái lehetnek: beszélgetések, tanácsadás, intézményi látogatás szülőkkel/gyerekekkel.

A szülők szemléletformálása, megnyerése, sokoldalú bevonása, motiválása

- tájékoztatás, segítségadás a tanuló eredményes felkészülési lehetőségeiről,
- ismeretterjesztés,
- pedagógiai-, nevelési tanácsadás, segítségnyújtás a problémák megoldásához,
- iskolai és közösségi pozitív élmények és érzelmi hatások.

Szervezeti formák: klubdelutánok, kirándulások, múzeumlátogatások, iskolai hagyományörző rendezvények, szülői fórumok, táborok, erdei iskolák, fogadóórák és családlátogatások.

A program megvalósítása az iskola pedagógusai, a diákönkormányzat-vezető, a szabadidő-szervező és a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős összehangolt munkáját igényli.

Együttműködés a gyermekvédelmi feladatokat segítő és ellátó intézményekkel

- Pedagógiai Intézet gyermekvédelmi munkaközössége,
- nevelési tanácsadó,
- gyermekjóléti szolgálat,
- családsegítő szolgálat,
- Rendőrség,
- gyermekek és családok átmeneti otthona,
- egészségügyi szolgáltató,
- polgármesteri hivatal,
- a gyermekvédelemben résztvevő társadalmi szervezetek, egyházak, alapítványok.

III. Speciális gyermekvédelmi feladatok

- hátrányos helyzetű tanulók felderítése, kiszűrése és nyilvántartása (veszélyeztetettség figyelembevétele),
- *károsító környezeti hatások csökkentése,*
- kapcsolattartás és együttműködés a szülővel, valamint a segítő intézményekkel,
- speciális szakemberek bevonása: orvosok, védőnők, pszichológusok, fejlesztő pedagógusok, családgondozók ,
- sajátos nevelési igényű és rászoruló gyermekek célzott, speciális kezelése, foglalkoztatása és fejlesztése .

A feladatok megvalósításának formái, eljárásai

- *gyermekvédelem és családgondozás,*
- *kapcsolattartás külső segítő intézményekkel, szakemberekkel,*
- *az általánostól eltérő helyzetű és sajátos nevelési igényű rászoruló gyermekek gyermekvédelmi problémáinak feltárása, célzott speciális kezelése, irányításuk a nevelési tanácsadó illetve a gyermekjóléti szolgálat szakembereihez,*
- *a gyermekvédelmi problémákkal küszködő tanulók szüleit speciális bánásmód alkalmazásával megnyerni, hogy vegyék igénybe külső segítő intézmények szakembereinek szolgáltatásait, támogatását.*

A munka során a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős állandó kapcsolatban áll az osztályfőnökökkel, pedagógusokkal, a diákönkormányzat vezetőjével, szabadidős-szervezővel, és a történeletről tájékoztatja az igazgatót. A jelentkező problémákat közösen elemzik, a lehetőségeket értékelik, a szülővel megbeszélik, hogy milyen segítséget tudnak adni.

7. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

*„Nincsen üdvözítő módszer.
Minden módszer halott, amíg az
azzal tanító a saját személyiségén
keresztül életet nem visz bele.”*

Minden gyereknek joga van ahhoz, hogy az esélyegyenlőség megteremtésével megkapja a képességeinek, fejlettségének megfelelő fejlesztést.

Az iskolai előmenetelében gátolt, tanulási nehézségekkel küzdő sajátos nevelési igényű gyermek számára az esélyteremtés elengedhetetlen eszköze a speciális pedagógiai feltételrendszer, amely a fejlesztő tevékenységben nyilvánul meg.

A tanulási nehézség összefoglaló kifejezése a megmutatkozó képességhiányoknak , amelyek lehetnek:

- különböző figyelmi funkciókban,
- beszédkészségben,
- olvasási,
- írási,
- számolási készségek elsajátításában, ill. használatában.

A tünetek háttérében gyakran
 -idegrendszeri működés,
 -öröklött tulajdonságok,
 -rossz szociális háttér húzódnak meg.

A diszlexia olyan rendellenességet takar, amely bonyolult nyelvi fogyatékoság. A nyelvi információk raktározásának és visszakeresésének zavaraiból ered. Minden nehezen olvasó lassan tanulja meg az írott szavak felismerését és helyesírását, ám nem mindegyik mondható diszlexiásnak.

E részképesség kialakulásában az észlelés és a motoros struktúrák fejlődésének zavara áll. Nehezen tanulják meg a nyelvtant, gyengék a fogalmazásban, ahol idegen vagy újszerű szavakat kell megtanulniuk. Magatartásuk nyugtalan, kisgyermekes, dekoncentrált. Fáradékonyak.

A diszgráfiasok (írászavarral küzdők) olyan gyerekek, akik helyesírási, illetve betűtévesztési gondokkal küzdenek. Segítséget nyújthat számukra a számítógép. Többféle felzárkóztató program közül jól használható pl. a Manóka program sorozat, amely a szótagoló, hangoztató olvasás-, írástanuláson alapszik. A gyerekek életkorának, fejlettségi szintjének megfelelő feladatsorokat tartalmaz, az egyszerűtől a bonyolultig. Hangos utasításokat kell követniük a tanulóknak, helyes megoldás után fanfárhang, gratuláció a jutalmuk.

A diszkalkulációsok a matematika megtanulásához célzottan szükséges részképességeik fejlődésében kórosan alulmaradtak. A szándékolt, tartós figyelem, az emlékezet és fáradékonyság mértékének felmérésére van szükség. A szorgalmas, jól motiválható gyereknél fokozatosan csökkenthető a hátrány egyéni és kiscsoportos foglalkozások keretében.

A tünetek legtöbbször keverednek, nem különíthetők el tisztán, funkciók szerint.

Az említett problémák következményeként magatartászavar, kapcsolatteremtési nehézség, önértékelési probléma, alkalmazkodási képesség hiánya, másodlagos neurotizáció léphet fel.

A tanulók fejlesztésének alapja: a SZŰRÉS, melynek célja felmérni, hol tartanak a tanulóképességükben.

-a tanuláshoz,

-iskolához való viszony,

-tanulási szokásaik,

-módszereik megismerése,

-alapképességek fölmérése

készséghiányok az olvasás, írás vagy a tanulás más területén

(pl. beszédészlelés, beszédmegértés, matematika elsajátítása, mozgás, figyelem).

Fontos:

- *a szűrés során vagy előzetesen kapcsolattartás a partneróvodákkal,*
- *együttműködés kialakítása a szülői házzal.*

A tanulási nehézségek leküzdéséhez elengedhetetlen alapelvek:

-szeretet, megbecsülés,

-motiváció,

-alkalmazkodás,

-hitelesség, példamutatás,

-személyiségek különbözőségének figyelembevétele,
 -bizalom,
 -játékosság,
 -örömpedagógia,
 -türelem, megértés,
 -sikerélmény biztosítása,
 -következetesség,
 -empátia, tolerancia,
 -demokrácia,
 -pozitívumokra való építés.

A fejlesztés sikerének kulcsa az egyéni bánásmód, amelynek minden tevékenységet át kell hatnia.

A felzárkóztatás segítése a következő rehabilitációs célú foglalkozásokon történik:

- egyéni,
- kiscsoportos fejlesztő,
- logopédiai (osztályból kiemelve),
- napközi otthon – leckeekészítés közben a nevelő segíti az elakadókat.

Fontos: a tanári módszerek differenciált alkalmazása.

Rendszeresen alkalmazott fejlesztési program felépítése fejlesztő pedagógus segítségével (Meixner-módszer alapján):

-figyelem fejlesztése,
 -beszédhangok differenciálása,
 -analízis/szintézis műveletének gyakorlása,
 -verbális sorozat, emlékezet terjedelmének növelése,
 -aktív szókinccs gyarapítása,
 -betűfelismerés biztonságának javítása, írás/helyesírás fejlesztése,
 -tagolás műveletének gyakorlása.

Egyéni terv alapján a részképességzavarnak megfelelő terápiánál a program kiegészül:

-taktilis és kinezetikus észlelés fejlesztésével,
 -auditív diszkriminációval,
 -auditív – vizuális integráció fejlesztésével,
 -vizualitás fejlesztésével; alak/háttér megkülönböztetésével,
 -térbeli tájékozódás fejlesztésével,
 -különböző tevékenységek szabályozásával.

A logopédiai órán logopédustanár segítségével fejlesztik a diákok beszédképességét.

Az iskolai könyvtár egyéni, illetve csoportos látogatása erősítheti az olvasás megszerettetését.

Egyéb, a fejlesztő munka eredményességéhez szükséges együttműködési formák:

- esetmegbeszélések az érintett kollégákkal, szakemberekkel,
- fogadóórák, szülői értekezletek, nyílt napok,
- kötetlen beszélgetések a szülőkkel.

8. A szociális hátrányokat enyhítő tevékenység

Iskoláink tanulóinak többsége lakótelepen él. Jelentős a munkanélküli családfenntartók száma. Nehéz a létfenntartás a csonkacsaládokban is. Ezek a tényezők indokolják a szociális háló kiépítését.

A családok anyagi nehézségeinek enyhítésére – a környezettanulmány után – a gyermek és ifjúságvédelmi felelős kezdeményezésére az igazgató az önkormányzattól kéri a lehetséges támogatások közül – a rendkívüli -, rendszeres gyermekvédelmi támogatás, illetve szociális étkeztetési hozzájárulás – folyósítását.

Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban akkor részesülhet a gyermek, ha

- a család időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe kerül
- a táborozási költségek, osztálykirándulások, erdei iskola költségeinek csökkentéséhez vagy beiskolázáshoz kér segítséget a szülő.

A szülő kérelmét az osztályfőnök és a gyermekvédelmi felelős javaslatát követően az iskola igazgatója véleményezi.

Támogatást az iskola igazgatója is kérhet az osztályfőnök javaslatával, ha a család anyagi helyzetében szembetűnő változást tapasztal, de a szülő ezt mégsem kéri. Ennek megállapítása történhet közvetlen beszélgetés, családlátogatás, vagy az osztályfőnök, illetve a pedagógusok megfigyelő tevékenysége alapján.

Rendszeres gyermekvédelmi támogatás kiutalására is tehetünk javaslatot akkor, ha a tanuló családja tartós létfenntartási gondokkal küzd.

- A család, illetve a gyermek akkor kaphat e segítségből, ha az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét.
- A Fővárosi Önkormányzat által biztosított **tízórait** az arra rászoruló gyerekekhez juttatjuk el.

A **tankönyvtámogatás** elosztása az SzMSz-ben foglaltak alapján történik.

Étkezési támogatás:

- A három vagy többgyermekes családok normatív, azaz 50 %-os étkezési kedvezményben részesülnek.
- A szociálisan rászoruló 1-2 gyermekes családok kérvényezhetik az iskolától az étkezési térítési díj mérséklését, melynek mértéke 50 %. Nagyobb mértékű támogatást a szülő, vagy más törvényes képviselő a kerületi önkormányzattól igényelhet.

Az étkezési díj csökkentésének megállapításakor figyelembe vett szempontok:

- a család szociális helyzete, az egy főre eső jövedelem mértéke,
- az osztályfőnök véleménye (*a szociális érzékenységen nagy hangsúly van*),
- a család esetleges krízishelyzete (válás, betegség, stb.),
- a környezettanulmányozás során tapasztaltak.

Igénybe vesszük a gyermekjóléti szolgálat által a hátrányos helyzetű gyerekek részére szervezett nyári táborokat.

9. Az iskolai egészségnevelési program

„Az Embernek világi Boldogsága a jól regulázott Elmében és a jól formált Testben áll.”

(Locke)

- I. Az egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok**
- II. A mindennapi testedzés feladatainak végrehajtását szolgáló program**
- III. Fogyasztóvédelem**
- IV. Az iskolai drogstratégia**

I. Az egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

Iskolánk **egészségnevelési célja**, hogy minden tevékenységével szolgálja a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését. Az élet minden területén már gyermekkorban kialakítsa, illetve folyamatosan erősítse a saját szellemi, fizikai állapotáért felelősséget vállaló, tudatos életvitelre berendezkedő állampolgári magatartást. Az egészségnevelés során a tanulót olyan gyakorlati tudáshoz és képességekhez kell segíteni, amelyek használatával saját egészségének megőrzésén túl egy biztos és egészséges külső világ megteremtését célzó értelmes döntéseket tud hozni.

Feladatok:

- az egészség megvédésére, megőrzésére, visszaszerzésére vonatkozó, közérthető, de tudományos ismeretek átadása,
- megtanítani, hogy alapvető értékünk az egészség,
- az egészség megóvására magatartási alternatívákat ajánlása,
- megfelelő egészségvédő magatartás tanítása gyakorlással, segítséggel, példamutatással,
- motiválni a tanulókat az egészségvédő magatartás szabályainak megtartására,
- segíteni az egészségvédő öntevékenységet, az egészséges életmód kialakítását, a helyes döntések meghozatalát.

Az egészségnevelés követelményei:

Az egészségnevelésnek olyan tevékenységnek kell lennie, amely segíti a gyermeket már a korai gyermekkortól a felnőtté válásig abban, hogy mind szomatikusan, mind pszichés szempontból harmonikusan fejlődjen. A felnőttkori szokások gyermekkorban alakulnak ki, rögződnek, és a későbbi életkorban, megváltoztatásuk nehéz. Éppen ezért a **szülői házzal való együttműködés** lényeges és fontos.

Az együttműködés követelményei:

- mindkét fél céljai megegyezzenek,
- legyen rendszeres,
- minden pedagógusra és minden családra terjedjen ki,

- a kapcsolatot az objektivitás, a türelem és a tapintat jellemezze,
- tekintettel az egyes családok közötti különbségekre, minden családot egyénileg kell megközelíteni.

1. Az egészséges életmód alakítása

Az egészséges és produktív felnőtt életre való felkészítésnek az élet minden területét fel kell ölelnie. Ismert, hogy az iskola csupán egyetlen a nevelési tényezők közül, de döntő befolyást gyakorolhat a tanulók személyiségének, életútjának alakulására.

***Alsó tagozaton** az egészségnevelés nem szűkül le tantárgyakra, ezért nem különül el semmilyen iskolai foglalkozástól. Minden órán és szabadidős tevékenység folyamán jelen van. Az iskolába lépés első napjától nagy hangsúlyt fektetünk az ön- és társismeretre. Szituációs játékok beiktatásával és tudatos odafigyeléssel erősítjük a jó tulajdonságok alakulását.*

***Felső tagozaton** az egészséges életmód alakítása többnyire osztályfőnöki, természetismeret, egészségtan, biológia, kémia, technika illetve testnevelés órán történik.*

***Tanórán kívüli lehetőségek:** szakkörök, sportkörök, kirándulások, erdei iskola, egészségnap.*

Az egészséges életmód spirálisan ismétlődő témakörei:

- egészséges táplálkozás,
- egészségtudatos testápolási szokások,
- rendszeres testmozgás,
- lelki egészség, harmonikus életvitel,
- függőségre vezető szokások (kávé, cigaretta, alkohol, drog) kerülése,
- az emberi kapcsolatok ápolása (konfliktuskezelés és kommunikáció),
- átgondolt szexuális magatartás,
- családi életre nevelés,
- szándékos és véletlen balesetek megelőzése.

Az egészségkultúra elemeinek átadása nincs tanári szakhoz kötve. Az egészségnevelés, a példamutatás, a véleményalkotás, az egészséget károsító helyzetek megelőzését szolgáló tanácsadás a nevelés-oktatás folyamatában mindig jelenlévő (immanens) tanári feladat.

A 2003/2004-es tanévtől az osztályfőnöki órákon alkalmazásra kerül az életvezetési ismeretek és készségek elnevezésű személyiségfejlesztő program.

A program filozófiája a megelőző tevékenységhez kapcsolódik. Az önismeret, az egészséges környezet megteremtésének feltételei kapcsolódnak a hatékony kommunikációt fejlesztő tevékenységhez, a stressz-kezelés, a kritikus gondolkodás, az ellenállási készség és a kockázatvállalási készség fejlesztéséhez.

2. Az egészség védelme, fejlesztése

Tanítványaink egészségmegóvását és egészségfejlesztését az alábbiak szerint valósítjuk meg:

- Az iskola egészségügyi szolgálat évente egy alkalommal testi fejlettségre irányuló vizsgálatot végez.
- Az alsó tagozatos osztályok minden évben szájhygiénés foglalkozáson sajátíthatják el a helyes fogápolást.

- Évenként részt vesznek tanulóink az iskolafogászati szűrővizsgálaton.
- A testnevelő tanár ősszel és tavasszal felméri a gyerekek állóképességét, ami lehetőséget ad egyéni fejlesztésre.
- Azok a gyerekek, akiknek a szakorvos gyógytornát javasol, az iskola épületében vehetnek részt a foglalkozásokon.
- A napközis foglalkozásokon gondot fordítunk a testmozgásra, különös figyelmet szentelve a játékra, hiszen a játék a gyermek természetéhez tartozik, nélkülözhetetlen egészséges fejlődése szempontjából.
- A tanulók a balesetek megelőzéséhez szükséges ismereteket a tanév első (osztályfőnöki, technika, testnevelés, környezet- és természetismeret, kémia, fizika) tanítási óráján sajátítják el, illetve a különleges alkalmakhoz kapcsolódóan (sportversenyen, iskolai rendezvényen és kiránduláson) a kísérő tanártól kapják meg.
- Az iskolánkban működő sóterem használatával egy rövid időre kiléphetünk a szennyezett környezetből, és tudónkbe minden káros anyagtól mentes tiszta levegőt lélegezhetünk be. Minden osztály heti egy órát tölt el itt. Különösen fontos ez az allergiás-, légúti betegségekben szenvedő gyerekek számára.

II. A mindennapi testedzés feladatainak végrehajtását szolgáló program

Az ember egészségét csak úgy képes megőrizni, ha azt megfelelő életmóddal karbantartja. Ennek egyik legfontosabb eszköze a rendszeres, életkornak megfelelő mennyiségű és intenzitású mozgás.

Az iskola nevelési-oktatási tevékenységeivel kielégíti a gyermek játék- és mozgás iránti vágyát, segíti természetes fejlődését, érését.

Iskolánk emelt szintű testnevelés osztályaiban órarend szerint biztosított a napi egy óra testnevelés.

A többi osztály részére a mindennapos testedzés lehetőségét az iskolai testnevelés órákon kívül a délutáni sportkörtől foglalkozásokkal tudjuk biztosítani.

A napközis csoportokban biztosított a tanítás után 1 óra játék, majd tanulás után szintén 1 óra játék, sport a szabadban.

III. Fogyasztóvédelem

A fogyasztóvédelemmel kapcsolatos iskolai nevelés célja, hogy felhívja a tanulók figyelmét a fogyasztás visszásságaira, a fogyasztóvédelem törekvéseire, és segítse a tudatos fogyasztói magatartás kialakítását.

A tudatos fogyasztói magatartás kialakítása érdekében már kisiskolás kortól – osztályfőnöki órán, szakórákon, iskolai kiránduláson, erdei iskolában, szabadidős rendezvényeken stb. – hangsúlyosan foglalkozni kell a média hatásával, a reklámok szerepével az élelmiszerek és tisztálkodási szerek közötti választások esetében. Bemutatjuk a tanulóknak a reklámok hatásmechanizmusát: Kinek és miről szól a reklám, kik szerepelnek benne, mi az üzenete, milyen eszközöket használ a megnyeréshez, illetve hol és miben rejlik a csapda? Mi a fogyasztás valódi (ökológiai, szociológiai) ára?

9-10 éves korban már azt is tudatosítani lehet, „mennyiben befolyásolják az érzelmek, a családi kapcsolatok és az egyéni értékek” az egészségügyi információk meghallgatását, az egyes fogyasztási termékek, szolgáltatások kiválasztását.

Osztályfőnöki, technika, háztartástan, testnevelés, fizika- és kémiaórán megismertetjük a tanulókat azokkal a biztonsági előírásokkal, amelyekre minden elektromos eszköz, kémia szert tartalmazó termék, gyógyszer vásárlása esetén tekintettel kell lenni. Felhívjuk a figyelmet az érték-ár arányra, a termékek minőség és felhasználhatóság szerinti szavatossági idejére.

Az iskolai egészségneveléssel kapcsolatos rendezvények, programok:

- *osztályok közötti tisztaságverseny (havi értékeléssel),*
- *kirándulások a természetben,*
- *iskolai és sportversenyek, sportnap,*
- *iskolaorvos, védőnő felvilágosító előadásai,*
- *egészségnap,*
- *erdei iskola,*
- *táborok.*

IV. Az iskolai drogstratégia

Az iskolai drogstratégia fogalma

Azoknak a célirányos és konkrét pedagógiai, egészségfejlesztési feladatoknak a tervezési, szervezési, megvalósítási folyamatát jelenti, amely az iskolai drogmegelőzési programban koncentrálódik, és az elsődleges drogprevenció megvalósítását, valamint a másodlagos drogprevenció elősegítését célozzák.

Általános célok

Hosszú távú cél:

A tantestület és a szülők egységes egészségfejlesztési szemléletmódjának formálása. A tantestület nevelési módszereinek gazdagítása, a kölcsönösen egymásra ható tapasztalatokra alapozott módszerekkel.

A tantestület drogprevencióval kapcsolatos ismereteinek gyarapítása (fogalmi háttér).

Rövid távú cél:

Készségfejlesztő módszerek alkalmazása a tanulók egészséges életmódra nevelésének folyamatában. A tanulók egészségmegőrző szokásainak alakításai és a káros szenvedélyektől mentes életmód értékeit tükröző életvitel kialakítása.

A végrehajtás színterei:

tanórai foglalkozások,

tanórán kívüli foglalkozások,

délutáni szabadidős foglalkozások.

A végrehajtás módszerei:

- *szituációs játékok,*
- *csoportos feladatmegoldások,*
- *meditációs képzeletjátékok,*
- *szerepjátékok,*
- *megbeszélés, véleményalkotás, tanulság,*
- *ötletbörze.*

Az állapotfelmérés szakaszai, területei

A drog-prevenációs célkitűzéshez elengedhetetlenül szükséges a korrekt állapotfelmérés.

*A „diagnózis” szintjei**Szülők*

A szülők véleményének megismerésére a szülői értekezletek, fogadóórák és az esetleges családlátogatások alkalmával megfogalmazott problémák a legalkalmasabbak.

Diákok

A diákoktól közvetlenül és közvetett módon lehet információkat szerezni. Az előbbi a diákok konkrét problémafelvetését jelenti, osztályközösség vagy a tanuló részéről. Az utóbbihoz a különböző vizsgálatok és felmérések tartoznak.

Ismeretszint felmérés

A felmérés módszerei lehetnek:

- *kérdőívek,*
- *totók,*
- *osztályfőnöki órán témafeldolgozás,*
- *az órai témák,*
- *esetmegbeszélések.*

A helyzetfelmérés nem azt jelenti, hogy ki fogyaszt és ki nem drogot, hanem a veszélyeztető tényezők (szociális helyzet, szabadidő eltöltése, a szülők elfoglaltsága miatti felügyelet hiánya, a gyermek hozzáállása a témához) feltárását jelenti. A teljes titoktartás érdekében célszerű „postaláda” elhelyezése.

Veszélyeztetettek célvizsgálata

Egészségügyi, szociális szempontú vizsgálatot csak szakember végezhet.

Kiscsoportos beszélgetések

Osztálynak vagy kisebb panelcsoportoknak tartott beszélgetéses témafeldolgozások. Lehetnek megelőző jellegűek, esetleg konkrét problémát feldolgozóak.

Tematikus előadás

A tanulók korrekt ismeretanyagának kialakításában van szerepe a tematikus előadásoknak, amelyek megtartására külső specialistákat kérünk fel. Prevenációs hatékonysága önmagában

nagyon csekély, de megfelelő tárgyi ismeret nélkül az interaktív módszereket sem lehet eredményesen alkalmazni.

Diákönkormányzati programok

A diákok szakmailag támogatható ötleteikhez, kivitelezési elképzeléseikhez számíthatnak pedagógusaink segítségére.

Külső segítő partnerek, módszerek:

- *szülők – a legközvetlenebb partnereink
(A tanulók érdekében végzett megelőző munkában a legfontosabb társak a szülők. Meg kell őket nyerni, hogy partnereivé váljanak korrekációs törekvéseinknek.
Ha a valódi problémák az otthoni hatások következményei, akkor is a legfontosabb társként kell kezelni a családot.),*
- *szülői szervezet,
(A velük való szövetség a garanciája annak, hogy a szülők lehetőségükhöz képest minden területen segítsék az elsődleges megelőzést.),*
- *házi orvos,*
- *iskolaorvos,*
- *gyermekjóléti szolgálat,*
- *nevelési tanácsadó,*
- *kortárs segítők,*
- *védőnői hálózat,*
- *helyi kórház addiktológiai osztálya, droggonzultációs központok,*
- *rendészeti szervek,*
- *egyházak, alapítványok, karitatív szervezetek.*

Kerületünkben a külső kapcsolatok lehetőséget biztosítanak a megelőzési munka kiszélesítésére és a specialisták bevonására.

10. Az iskola környezeti nevelési programja

„ Boldog haza, hol Minerva székéből
Polgárok nőnek fel múzsák kebeléből,
Hol tudományoknak szelíd virágából,
Bokréták fonyatnak borostyán ágából „
Ányos Pál

Környezet: „Földi viszonylatban környezet alatt értjük a kozmikus; a természeti környezetet az élettelen és élő tényezőkkel, az ember által létrehozott környezetet, beleértve a társadalom szerkezetét (gazdaság, kultúra, politika) és annak infrastruktúráját, az embert, mint a másik ember környezetét, azaz a társas viszonyokat; az ember belső környezetét – kíváncsiságát, képzeletét, érzelmeit, értelmét, kreativitását-, ősmaga , és önmaga adottságaival és korlátaival együtt.”

Gulyás Pálné

Részcélok:

- észlelési tudatosság fejlesztése,
- ismeretek nyújtása,
- környezetvédelmi etika fejlesztése,
- az állampolgári cselekvési készségek fejlesztése,
- állampolgári cselekvési tapasztalatok szerzése.

Feladatok:

- A fenntartható fejlődéssel összhangban lévő értékeket, beállítódásokat, készségeket, képességeket, rutinokat, viselkedést alakítunk ki, illetve fejlesztünk, megerősítünk.
- Segítjük a gyerekek saját értékrendjének, etikai tudatosságának kialakítását.
- Egészséges, környezetbarát életvitelre nevelünk.
- Törekszünk a környezettel kapcsolatos esztétikai érzékenység fokozására.
- Segítjük diákjainkat, hogy megfelelő mennyiségű, pontos információkhoz jussanak a környezeti kérdésekkel kapcsolatban, és ezeket elemezni, összegezni, általánosítani tudják.
- A kritikus, rendszerben való gondolkodás képességét fejlesztjük.
- Megismertetjük az ember szerepét a természet egyensúlyának fenntartásában.
- Alakítjuk, illetve fejlesztjük a döntéshozatal, a problémamegoldás képességeit, a részvétel igényét.
- Az önszabályozás, a társas együttműködés, a konfliktuskezelés készségét erősítjük.
- Kialakítjuk a környezetért érzett felelősségtudatot.
- Megteremtjük az életen át tartó tanulás igényét.
- A tanulók igényének felkeltése a tiszta, egészséges környezet kialakítására, megóvására.

A környezeti nevelés módszerei

Játékok:

- szituációs játékok
- memóriajátékok
- kombinációs játékok
- érzékelést fejlesztő játékok

Modellezés:	- hatásterületi modellek - rendszermodellek - prognosztikus modellek
Riport-módszer:	- kérdőíves felmérés - direkt riportok
Project-módszer:	- analízis akcióprojectek
Terepgyakorlati módszerek:	- terepgyakorlatok - nyári táborok - térképkészítés - egyszerű megfigyelések - célzott megfigyelések, mérések
Aktív kreatív munka:	- természetvédelmi fenntartási munkák - rekonstrukciós munkák
Közösségépítés:	- csoportszervezés
Művészeti kifejezés:	- műalkotások, rajz, film, zene - színdarab, vers, próza

Iskolánk, a környezeti nevelés helyszíne

Intézményünk az 1970-es években épült, jellegzetes lakótelepi iskola. Szerencsés helyzetben vagyunk, hiszen közvetlen közelünkben gyár és túlzásúfolt főút nincs. A szürke emeletes házak között van néhány családi ház és park. Ez jelenti gyermekeink számára a legközvetlenebb élő környezetet.

Arra törekszünk, hogy tanulóink minél hamarabb megismerjék a lakótelepi környezetet, a lakótelepen élő növényeket, állatokat, azok szükségleteit. Igyekszünk felfedeztetni diákjainkkal a szépet a betontömbök között, beszélve a lakótelepi környezetet veszélyeztető problémákról is. Kiinduló gondolatunk: „Amit ismerek, azt szeretem is, és amit szeretek, azért teszek is valamit.”

A gyerekek az iskolában töltik napjuk közel egyharmadát. Így a környezeti nevelés legfontosabb színtere az iskola. Külső és belső környezetének otthonosabbá, esztétikusabbá tétele igényessé, a szépre fogékonyabbá, érzékenyebbé teheti tanítványainkat, kialakítva felelősségérzetüket és a rendszerességet.

Az épület karbantartásánál, felújításánál igyekszünk energiatakarékos, esztétikus megoldásokat választani.

Mindezekon keresztül kívánjuk elmélyíteni diákjaink ismereteit, tapasztalatokat rakva növendékeink „tarisznyájába”, remélve, hogy a természetre figyelő, azt ismerő, védő felnőtt válik belőlük.

A környezeti nevelés lehetőségei

Az ember és környezete egységes rendszert alkot. Létérdek, hogy tanulóink valós képet kapjanak a természet megóvásának emberi, társadalmi, technikai feltételeiről. Ezért fontos, hogy megismerjék a legfőbb környezeti problémákat (pl. légszennyezés, vízszennyezés,

ivóvízhiány, szennyvíztisztítás, hulladékok felhalmozódása stb.), és elsajátítsák a problémák megértéséhez és kezeléséhez szükséges természettudományos és társadalmi ismereteket. A környezetvédelmi-, gazdálkodási ismeretek és szemlélet áthatják helyi tantervünket a megfelelő képzési területeken, ill. tantárgyakban. Mivel a környezeti nevelés tudomány- és tantárgyközi, ezért beépül valamennyi tantárgy ismeretrendszerébe, de megjelenik a tanórákon kívüli formákban, valamint az iskolai élet egészében.

I. A környezeti nevelés iskolán belüli lehetőségei

1. Környezeti nevelés a tantárgyakban

- *A természetismeret, a biológia, a fizika a kémia felfedezteteti a jelenségek természettudományos összefüggéseit.*
- *A földrajz sokoldalúan vizsgálja az ember és környezet kapcsolatait.*
- *Az irodalomórák különböző műfajú írásokkal mutatják be a természeti jelenségeket, az ember természet iránt érzett csodálatát, szeretetét.*
- *Technika tanórán a természetes és az épített környezetünk szépségét, esztétikumát, harmóniáját közvetíti a vizuális kultúra és a környezeti kultúra*
- *A történelem és az osztályfőnöki órák segítenek a felelősségvállaló, környezettudatos magatartást, a környezeti erkölcsöt megalapozni, fejleszteni.*
- *A matematika integrált gondolkodásra nevel, ami a környezet egységének megismeréséhez elengedhetetlenül fontos.*
- *Az idegen nyelvi órákon a tanulók megismerhetik más népek szokásait, hagyományait, kultúráját, társadalmát.*
- *Az ének-zene területén a természettel kapcsolatos kifejezések érzelmileg közelebb vihetik a tanulókat a növényekhez, állatokhoz, tájakhoz, évszakokhoz.*
- *Az informatikaoktatás a környezeti vizsgálati adatok értékelésére, környezeti folyamatok modellezésére is felkészít.*
- *Testnevelésórákon fontos a természetközelség igényének alakítása; testi egészségre, korrektségre, küzdőképességre nevel.*

Tankönyvválasztáskor figyelmet fordítunk arra, hogy a számunkra legkedvezőbb tankönyvcsaládot szerezzük be, amely a környezetvédelem alapvető fogalmait, témaköreit felöleli.

2. Tanórán kívüli tevékenységek

A tanítási órákon kívüli tevékenységek lehetőséget biztosítanak:

- *a környezeti cselekvések differenciálására,*
- *a pedagógiai hátrányok leküzdésére,*
- *a beilleszkedési nehézségek oldására,*
- *a tehetséges gyerekek elmélyültebb tevékenykedtetésére,*
- *folyamatos odafigyelésre közvetlen környezetükre,*
- *a hagyományok őrzésére, ápolására,*
- *a szelektív- és veszélyeshulladék-gyűjtés tudatosítására.*

Programok és akciók a tanév során:

- *a szakkörök és napközis csoportok környezeti neveléssel kapcsolatos tevékenységei,*
- *pályázatokon való részvétel,*

- vetélkedők és versenyek rendezése,
- tisztasági és dekorációs verseny (havi értékeléssel),
- az aulák, folyosók, tantermek dísznövényeinek folyamatos gondozása, ápolása,
- papírgyűjtés ősszel és tavasszal,
- tavasszal az iskolaudvar szépítése, virágosítása,
- téli madáretetés,
- a Föld napja alkalmából szeméthyűjtési akció a lakótelepen,
- a Föld napjához kapcsolódóan rajzpályázat hirdetése,
- veszélyes hulladék gyűjtése (szárazelemgyűjtő az iskola bejáratánál)
- szelektív szeméthyűjtés - műanyag poharak (hulladékgyűjtő a szomszédos parkolóban),
- csatlakozunk az önkormányzat környezetvédelmi akcióprogramjához.

II. A környezeti nevelés lehetőségei iskolán kívül

- séták, túrák,
- múzeumok látogatása,
- tanulmányi kirándulások,
- terepgyakorlatok,
- táborok,
- erdei iskolák.

A tanórán kívüli neveléssel és iskolánk környezeti kultúrájával is erősíteni kívánjuk a környezetért felelős magatartás kialakítását tanulóinkban.

Erdei iskolai program

A program cél- és feladatrendszere a környezeti nevelés, illetve a fenntarthatóság oktatásának terepi feltételeinek megteremtését szolgálja.

Az erdei iskola a környezeti nevelés sokszínű palettáján egy módszer; speciális, terepi viszonyok között megszervezett tanítás, nevelés.

Az erdei iskola a természeti-, a környezeti-, és egészségnevelés legfőbb színtere és eszköze. Olyan hatások és élmények érik a gyermekeket, amelyeket nem pótolhatnak a képi, szövegszerű vagy zenei visszatükrözések.

A túrák, a szabadban folyó felfedezettető megismerés, a manuális tevékenységek állandó jelenléte élményszerű, izgalmas tanulást biztosít.

Tanulóink számára már második évfolyamtól szervezünk erdei iskolát. A programok kiválasztásánál elsődleges szempont, hogy minden jellegzetes tájegységről (alföldi táj, dombosság, középhegység, vízparti táj) képet kapjanak a gyerekek.

A program fő célja

alsó tagozaton:

- közösségfejlesztés,
- a természetben való viselkedés megismerése,
- az életkornak megfelelő tapasztalok gyűjtése, ismeretek megszerzése,
- az otthonról való távollét megszokása.

felső tagozaton:

- az ország egy-egy jellegzetes tájegységének, az adott terület természeti értékeinek megismerése,
- foglalkozások keretében a környezeti tényezők jellemzőinek megvizsgálása, a tapasztalatról következtetések levonása,
- a táj kultúrtörténeti értékeinek, néprajzi jellegzetességeinek megismerése, mely képet ad a természet és ember kapcsolatáról.

Az ismeretbővítés mellett feladatunk még:

- az egészséges életmód biztosítása,
- a fizikai állóképesség fejlesztése,
- a tanulók pszichés állapotának javítása,
- a nyugodt, kiegyensúlyozott légkör feltételeinek kialakítása,
- a személyiség- és közösségfejlesztés.

A vidám, játékos hangulatban együtt töltött napok, közös élmények pótolhatatlan emberi kapcsolatot alakítanak ki diákok és tanárok között.

A környezeti neveléssel kapcsolatos vezetési feladatok a szakmai munkaközösségek és a szaktanárok dolga. A feladatok megvalósításában együttműködnek a védőnővel, iskolaorvossal, iskolai könyvtárossal, szabadidő szervezővel, és az iskola valamennyi dolgozójával.

*Nagyon fontos az **együttműködés a szülőkkel, családokkal**.*

A szülőket tájékoztatni kell az iskolában folyó környezeti nevelés tevékenységeiről, ösztönözni kell, hogy aktív részeseivé váljanak a célok megvalósításának.

A család és az iskola kölcsönösen erősíthetik egymás hatását.

A családi háttér fontos tényező a környezeti nevelésben:

- a környezetre való odafigyelés,
- a helyes hozzáállás,
- a helyes és egészséges viselkedési modell kialakítása,
- az értékek közvetítése.

A szülők is bekapcsolódhatnak konkrét környezetvédelmi tevékenységekbe:

- táborok, kirándulások, séták szervezése, illetve részvétel ezeken a programokon,
- környezetvédelmi programok, rendezvények látogatása,
- akciók, kampányok figyelemmel kísérése, támogatása.

11. A szülő, tanuló, pedagógus együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei

A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkaterről, illetve az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják:

- az iskola igazgatója legalább évente egyszer a diákközgyűlésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén,
- a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén és a diákönkormányzat faliújságján keresztül,
- az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon.

A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel.

A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkaterről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják:

- az iskola igazgatója legalább félévente egyszer a szülői szervezet választmányi ülésén,
- az osztályfőnökök az osztályok szülői értekezletein,
- a tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan (szóban, illetve a tájékoztató füzetten keresztül írásban) tájékoztatják.

Az osztály szülői szervezetének elnöke képviseli az osztály érdekeit az iskolai választmányban, a **Szülői Szervezetben**.

Ez a szervezet az iskolaközösség része, mely az iskolavezetéssel együttműködve segíti az iskola munkáját, rendezvényeit. Segítségük nélkül az iskola nem tudná kitűzött célját elérni.

Feladatai:

- Az iskola nevelési célkitűzéseit támogatva közvetíti a szülők nevelési tapasztalatait, javaslatait a nevelőtestületnek.
- Részt vállal az iskola nevelési és tanulmányi célkitűzéseinek megvalósításában.
- Társadalmi munkák megszervezésével és végzésével hozzájárul az iskola tárgyi, feltételeinek fejlesztéséhez.

A szülők és a pedagógusok együttműködésére az alábbi fórumok szolgálnak:

a) Családlátogatás

Feladata a gyermekek családi hátterének, körülményeinek megismerése, illetve tanácsadás a gyermek képességeinek optimális fejlesztésének érdekében.

b) Szülői értekezlet

Feladata:

- a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása,
- a szülők tájékoztatása
 - az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről,
 - az országos és a helyi közoktatás-politika alakulásáról, változásairól,
 - a helyi tanterv követelményeiről,
 - az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról,

- tájékoztatás egy-egy gyermek tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról, szorgalmáról,
 - az osztály tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről,
 - az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról,
- a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola igazgatósága felé.

c) Fogadóóra

Feladata a szülők és a pedagógusok személyes találkozása, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal (otthoni tanulás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás stb.), tájékoztatás egy-egy gyermek tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról. Amennyiben a szülő a fogadóórán nem tud megjelenni, előzetes kérésére esetenként más időpontban, illetve telefonon is tájékozódhat a gyermeket érintő kérdésekről.

d) Nyílt tanítási órák

Céljuk, hogy a szülő betekintést nyerjen az iskolai nevelő és oktató munka mindennapjaiba, megismerje személyesen a tanítási órák lefolyását, közvetlenül tapasztalatot szerezzen gyermeke és az osztályközösség iskolai életéről.

Ezekon a tanítási órákon figyelemmel kísérhetik gyermekük munkáját, aktivitását, magatartását, munkájának eredményességét.

A szülők az otthon felmerült tanulási problémákra, a tanulás során előforduló nehézségek leküzdésére kaphatnak segítséget ezúton is.

A közös gondolkodásra serkentő nyílt órák iskolánkban alsó tagozaton már hagyománnyá váltak.

e) Írásbeli tájékoztató

Feladata a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztályszintű programokról.

A szülői értekezletek, a fogadóórák és a nyílt tanítási napok időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg.

A közös együttműködést segítik elő az évente megrendezésre kerülő Alapítványi bál és a Darus-nap.

Az **Alapítványi bál** minden évben a pedagógusok és a szülők közös szervezésével jön létre. A jó hangulat kialakításához méltóképpen hozzájárul a tanárok, szülők, tanulók színvonalas műsora. Ez a rendezvény lehetőséget nyújt a fenntartó, a szülők s a tanárok közvetlen kapcsolatának kialakításához.

A **Darus-nap** évenkénti megrendezésével nagyon szép hagyományt ápolunk. Diákjaink mérik össze szellemi és fizikai képességeiket. Komoly tudást igényelnek ezek az erőpróbák, melyeken tanulónk nagyon szívesen vesznek részt. A délutáni közös, játékos megmozdulást az esti bál követi, mely nagyon nagy népszerűségnek örvend, s erre szívesen visszajárnak „öreg” diákjaink is.

A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, nevelőtestületével.

Együttműködés a fenntartóval

(Önkormányzat, OKSB, OKSI)

Célunk: a kapcsolat erősítése, az iskolák alaposabb megismertetése,
a kialakult jó gyakorlatok továbbfejlesztése.

Külső kapcsolatok

- a körzeti óvodákkal,
- a művelődési intézményekkel,
- a sportintézményekkel,
- a Pedagógiai Intézet és Helytörténeti Gyűjteménnyel,
- a nevelési tanácsadóval,
- a rendőrséggel,
- a kerületi középiskolákkal,
- a gyermekjóléti szolgálattal,
- a családsegítővel,
- az egészségügyi szolgálattal,
- a kerületi könyvtárral.

12. A pedagógia program végrehajtásához szükséges nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke

A nevelés-oktatás eszközrendszere

A tanítás-tanulás folyamatában számos taneszközt kell használni ahhoz, hogy a nevelés, oktatás minőségét nagyobb hatékonysággal biztosítsuk.

A tankönyvválasztásnál az alábbi elveket érvényesítjük:

- Törekszünk arra, hogy tantárgyanként egy tankönyvcsaládot használjunk felmenő rendszerben.
- A minisztérium által jóváhagyott tankönyvek közül választunk.
- Figyelembe vesszük a tankönyvek árát.

Célszerű a jól bevált hagyományos és korszerű eszközök együttes használata. Feladatunk: a meglévő eszközök folyamatos karbantartása, selejtezése, a korszerű eszközök beszerzése, a két tannyelvű képzéshez szükséges feltételrendszer biztosítása.

A nevelő-oktató munkát segítő felszerelések

Az MKM által kiadott kötelező eszköz-és felszerelési jegyzék alapján összeállított fejlesztési tervet, amely a beszerzési ütemezést is tartalmazta, a fenntartóhoz eljuttattuk.

Az összeállított jegyzék szerint az I., II. és V. fejezethez (helyiségek, bútorzat, munkavédelem) az alábbi beszerzések szükségesek:

100	tanulói asztal	I – II. ütem
1000	tanulói szék	I – II. ütem
30	tanári szék	I. ütem
100	sötétítő függöny	I – II. ütem
3	számítógép + tartozék	

	programok (szoftverek)	I – II. ütem
	lemez tároló doboz	I. ütem
1	idegen nyelvi szaktanterem	
	Berendezés	II. ütem
	nyelvi labor	III. ütem
12	vegyszerálló tanulói asztal	I., II., III., IV. ütem
1	elszívó-berendezés (fizikába)	
6	vegyszerálló mosogató	I., II., III., IV. ütem
1	fali mosogató	I. ütem
2	mentőláda	I. ütem
1	méregszekrény	I. ütem
2	eszközz szállító tolokocsi	I. ütem
12	törpe feszültségű csatlakozás	I., II., III., IV. ütem
30	rajzasztal	I. ütem
2	mobil lámpa (reflektor)	I-II. ütem
1	mászórúd	I. ütem
30	férőhelyes könyvtári asztal	IV. ütem
30	férőhelyhez egyedi világítás	IV. ütem
2	könyvtárosi asztal egyedi világítással	IV. ütem
1	létra (polcokhoz)	I. ütem
1	telefon (könyvtár)	II. ütem
1	videó lejátszó + felvevő (könyvtár)	III. ütem
2	mosléktároló	II. ütem
15	munkaruha évenként	
13	védőruha évenként	

A fejlesztő pedagógiai munkát segítő eszközök

Meixner-féle taneszközök	I. ütem
Bender A - B féle teszt	II. ütem
Montessori eszközök	II. ütem
Szókincsvizsgáló	III. ütem
Adorján-féle gyakorlókönyv I-II.	IV. ütem
DIZI olvasásfejlesztő program	IV. ütem
Fejlesztő programok egyéni fejlesztésnek megfelelően	
Szemléltető eszközök, tablók	
Magnetofon (kazettás)	
Betű-és számkártyák	
Játékok (bábok, figurák, terepasztal)	
Stopper	

A nevelőmunkát segítő további eszközök (III.) felsorolása a tantervben az egyes tantárgyaknál található.

A meglévő felszerelések felújításáról, illetve pótlásáról az elhasználódás mértékétől függően folyamatosan gondoskodni kell. (A tervben ezt – elsősorban a testnevelés tantárggyal összefüggő és az audiovizuális eszközöknél jeleztük, de a fenti felsorolásban nem szerepelnek.)

A beszerzések ütemezését a fenntartói jóváhagyás után véglegesítjük.

III. Hagományaink

Etikai - morális követelmények

Követelmények a tanulókkal szemben (Tanulói házirend)

A tanulók első számú kötelessége a tanulás. Ebben a fontos tevékenységükben törekedjenek az igényességre és az egyre nagyobb önállóságra, alakuljon ki munkafegyelmük. Tartsák be a házirendet. Viselkedéskultúrájukat az erkölcs és az illem normatívái jellemezzék. (Egymás megbecsülése, a felnőttek iránti tisztelet, udvariasság, szép magyar beszéd, étkezési és higiéniai előírások betartása, a környezet tisztasága és a társadalmi tulajdon védelme.) Az alapvető kívánalmak betartásáért felelősek az osztályfőnökök, minden pedagógus és a tanulók.

Követelmények a nevelőtestülettel szemben (Nevelői házirend):

- tiszteljék és fogadják el egymást, és működjenek együtt a pedagógiai célkitűzések megvalósítása során,
- működjenek együtt a szülőkkel,
- legyenek igényesek, pontosak, következetesek,
- igyekezzenek minél több értéket közvetíteni,
- nevelőmunkájukban tükröződjön a türelem, a tolerancia és az egyéni bánásmód,
- a kialakított követelményrendszer betartásában egységesnek kell lenniük.

Az iskolába lépés feltételei

Az első évfolyamba:

Az első évfolyamba felvesszük az oktatási törvény 66 §-a (2) szerint minden körzetünkben érkező tanköteles korú gyermeket. Lehetőséget biztosítunk az első évfolyamtól emelt szintű testnevelés, emelt óraszámú matematika és a 3. évfolyamtól magyar-német két tannyelvű osztályokban való tanuláshoz.

Felsőbb évfolyamokon

Szülői kérésre felvesszük a körzetünkbe költözött gyerekeket.

A körzeten kívüli gyerekek átvételének feltétele:

- legalább változó magatartás és közepes tanulmányi eredmény;
- az iskolánkban oktatott idegen nyelv ismerete.

Ettől eltérni csak a tantestület érintett nevelőinek egyetértésével lehet.

Hagyományos ünnepek

Tanévnyitó, tanévvégi ünnepély megtartása.

Az iskola minden év májusában megrendezi a **Darus-napot**, az iskola alapításának és a gyermeknapnak megünneplésére. Minden ötten osztható évfordulón az ünnepség kétnapos. A programot az iskola éves munkatervében rögzítjük.

A 8. osztályos tanulók ballagása a tanítás utolsó hetében. Búcsúztatnak a 7. évfolyam tanulóit. Az ünnepségen részt vesznek az iskola felsős évfolyamai.

Mikulás-ünnepély osztálykeretben.

Karácsonyi ünnepély

Az 1-2., 3-4., 5-6. és 7-8. évfolyamok tanulói együtt ünnepelnek - az éves munkaterv szerint.

Anyák napi ünnepség

Az édesanyák és nagymamák köszöntése (ajándékkészítés, műsorok osztálykeretben, igény szerint).

Az iskola minden évben munkaterv szerint megemlékezést tart **nemzeti ünnepeinken**: október 23-án; március 15-én.

Német nemzeti, nemzetiségi ünnepek

Ostern - Húsvét

Pfingsten - Pünkösöd

Weihnachten - Karácsony

Részt vesznek az iskola tanulói, tantestülete és az érdeklődő szülők.

Iskolán kívüli szervezések

Erdei iskola - célja: a városi gyermekek közelítése a természethez.

Intenzív **német nyelvi oktatás** német nyelvterületen. Célja: a németül tanuló gyermekek nyelvtudásának anyanyelvi környezetben való fejlesztése.

Nyári táborok szervezése az éves munkatervben rögzítve.

Tanulmányi kirándulások

Tanulói: minden osztály a tanév utolsó heteiben osztálykirándulást szervez, évfolyamonként megtervezett tartalommal - az iskolától egyre növekvő sugarú körben.

1-2. évfolyam: a XVIII. kerület megismerése (egy munkanap);

3-4. évfolyam: Budapest nevezetességei (egy munkanap);

5-8. évfolyam: Magyarország megismerése: a tanmenethez kapcsolódó országjáró kirándulás (egy munkanap)

Nevelői: A tantestület minden évben kora ősszel egynapos országjáró kiránduláson vesz részt.

A törvény által biztosított tanítás nélküli munkanapok felhasználása:

1 nap tantestületi kirándulás

1 nap kerületi továbbképzés

A további napok felhasználásáról és mindezek pontosításáról minden tanév kezdetén a nyitó tantestületi értekezlet dönt.

Tanévenként tanórán kívüli foglalkozással kívánjuk kitölteni a következő 4 napot:

1 nap tanulmányi kirándulás

1 kulturális nap

1 sportnap

1 környezeti nevelést szolgáló nap

A Pestlőrinci Darus Iskolaalapítvány célja és tevékenysége

1., Az alapítvány a közhasznú szervezetekről szóló 1997. évi CLVI. törvény 26. § c)

- 1. pont szerinti egészségmegőrzés, betegségmegelőzés, gyógyító-, egészségügyi rehabilitációs tevékenység,
- 4. pont szerinti nevelés és oktatás, képességfejlesztés, ismeretterjesztés,
- 1. pont szerinti kulturális tevékenység,
- 10. pont szerinti gyermek-és ifjúságvédelem, gyermek-és ifjúsági érdekképviselés,
- 14. pont szerinti sporttevékenységek elősegítése céljából jött létre.

2., A II/1. pontban foglaltak keretein belül az alapítvány célja, hogy javítsa a Pestlőrinci Darus Iskolában az ott tanuló gyerekek egészségét (különös tekintettel az ott tanuló gyerekeknél gyakori légúti megbetegedésekre) és az iskolai képzés feltételeit, emelje a nevelő munka színvonalát. Az alapítvány különös súlyt helyez az iskolai nyelvoktatás támogatására, a tanulók sportolási, tanórán kívüli színvonalas foglalkozási lehetőségeinek bővítésére, törekszik megteremteni az iskola önálló arculatát, erősíteni kívánja a diákönkormányzatot.

3., Az alapítvány a fentebb megjelölt célok elérése érdekében:

- pénzbeli szolgáltatást nyújt, amelyet az alapítvány kuratóriuma által a különböző tantárgyak tantervi reformjához, a tananyag korszerűsítéséhez kapcsolódó témákhoz kiírt pályázaton lehet elnyerni,
- nem pénzbeli juttatásként informatikai eszközök (hardver, szoftver) biztosításával elősegíti a tanulóknál a korszerű, informatikai és nyelvi ismeretek megszerzését,
- egyéb segítő – szervező munkát végez a II/1., II/2. pontban megjelölt tevékenységek, célok elősegítésére.
- A felsőlégúti megbetegedések megelőzésére, illetve gyógyítására az iskolában úgynevezett „sóbarlangot” működtet, amelyet az iskolai közösség térítés nélkül vehet igénybe.

Iskolajelvény

Darus-emblémával nyomott trikó, illetve kitűző, amelyet közös iskolai megmozdulásokon hordanak a tanulók.

4. Bibliográfia

- Az alapfokú nevelés-oktatás kerettantervei
Budapest, 2000.
- Bábosik István: A nevelés elmélete és gyakorlata
Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1999.
- Ballér Endre: A Nemzeti Alaptantervtől az iskolai nevelő-oktatómunka tervezéséig
Országos Közoktatási Intézet. Budapest, 1996.
- Egészségnevelés 2001. 3. sz., 6. sz.
2002. 3. sz.
- Füle Sándor: A helyi pedagógiai programok kidolgozása
OKKER Oktatási Iroda. Budapest, 1996.
- Füle Sándor: A pedagógiai program készítése
Országos Közoktatási Intézet. Budapest, 1997.
- Fürstné dr. Kólyi Erzsébet és munkacsoportja: Nevelési és képzési program a 10-14, illetve
a 10-16 éves tanulók számára
Fürst Stúdió. Budapest, 1997.
- Fürstné dr. Kólyi Erzsébet – Kaszás Zoltán – Vass Vilmos és munkacsoportjuk:
Nevelési és képzési program a 6 – 16 éves tanulók számára
Fürst Stúdió, Budapest, 1997.
- Gulyás Pálné: A környezeti nevelési program, a környezetpedagógiai szakértői tevé-
kenység megalapozása
TKTE 1998. 12. sz.
- Helyi tantervépítő kézikönyv
RAABE Kiadó, Budapest, 1996.
- Kagan, Specer: Kooperatív tanulás
Ökonet Kft. Budapest, 2001.
- Készítsünk együtt helyi tantervet és pedagógiai programot!
BAZ Megyei Pedagógiai és Közművelődési Intézet, Miskolc, 1996.
- Közoktatási Törvény OKKER Oktatási Iroda, Budapest, 1996.
- Makai Katalin: Iskolai önértékelés. Hogyan?
OKKER Oktatási Iroda, Budapest, 2000.
- Mentor 2003. 2. sz.
- Minta pedagógiai program
Modinfo Kft. Budapest, 2000.
- Nemzeti alaptanterv Művelődési és Közoktatási Minisztérium, Budapest, 1996.
- Oroszlány Péter: Tanulásmódszertan
AKG Kiadó, Budapest, 1991.
- Pócze Gábor – Trencsényi László: Pedagógiai program-hogyan?
Országos Közoktatási Intézet, Budapest, 1996.
- Dr. Szél Éva: Egészségvédelmi ismeretek
PSzM, Tárogató Kiadó, 1993.
- Szenczi Árpád: Neveléslélektani alapkérdések
Nagykőrös, 2003.
- Vári Péter: PISA-vizsgálat 2000.
Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 2003.
- Zarándy Zoltán: Gondolatok az európai polgár kompetenciáiról
Új Pedagógiai Szemle, 2002. november
- Vass Vilmos: Tartalmi szabályozás az ezredfordulón
Új Pedagógiai Szemle, 2001. március

A PEDAGÓGIAI PROGRAM ELFOGADÁSA ÉS JÓVÁHAGYÁSA

1. A pedagógiai programot az iskolai diákönkormányzatév.....hó.....napján tartott ülésén véleményezte, és elfogadásra javasolta.

Kelt:

.....
az iskolai diákönkormányzat
vezetője

2. A pedagógiai programot a szülői szervezet iskolai vezetősége aév.....hó.....napján tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

Kelt:

.....
az iskolai szülői szervezet
vezetője

3. A pedagógiai programot a nevelőtestület aév.....hó.....napján tartott ülésén elfogadta.

Kelt:

.....
igazgató

4. A Darus Utcai Általános és Magyar-Német Két Tannyelvű Iskola pedagógiai programját a Budapest XVIII. kerület Önkormányzatának Képviselő-testületeév.....hónapján tartott ülésén jóváhagyta.

Kelt:

.....
polgármester